

**aspecten van
het tijdschrift**

MAINE FRUITOUS

WOHNEN

SCHONEN

VOO

M. H. Groenendaal

Aspecten van het tijdschrift

Reeks bijdragen, oorspronkelijk verschenen in het technisch tijdschrift Tété

12e jaargang nr 1 oktober 1956
12e jaargang nr 5 april 1957
13e jaargang nr 2 december 1957
13e jaargang nr 5 mei 1958
14e jaargang nr 3 februari 1959
15e jaargang nr 1 juni 1960
15e jaargang nr 6 december 1960
16e jaargang nr 4 augustus 1961
17e jaargang nr 1 januari 1962

JUBILEUMUITGAVE AMSTERDAMSE GRAFISCHE SCHOOL / 1963

Ten geleide

Toen de Amsterdamse Grafische School in 1918 werd opgericht, kon de toenmalige directeur het nog als zijn voornaamste taak zien de leerlingen het netjes zetten en drukken bij te brengen van boeken, gelegenheds-, handels- en kantoordrukwerk. Met de daarin opgedane bekwaamheid konden de gezellen ook alle andere drukwerk vervaardigen, want dat stelde mindere eisen. In het maken van die publikaties, welke zeker driekwart van de leesuren van het Nederlandse publiek vullen, namelijk in het zetten en drukken van kranten en tijdschriften, werden de leerlingen niet geoefend. De leerboeken bevatten er toen ook geen aanwijzingen voor. Tekstzetten en advertentiezetten werden geleerd; het maken van koppen, het invoegen van illustraties en de algehele opmaak volgden daaruit – zo redeneerde men – vanzelf.

Veel is er sindsdien veranderd, en het is daarom nuttig dat het vijfenveertigjarig bestaan van de A.G.S. door de directeur te baat is genomen om in een bespreking van de huidige soorten van tijdschriftenopmaak te doen aantonen hoe zeer de school zich ook in dit opzicht met de praktijk van de typografie mede ontwikkeld heeft. Niet alleen – hoewel óók – in de druk- en reproductietechnieken. Belangrijker is nog dat uit de behandeling blijkt hoe de problemen van vormgeving gezien worden vanuit de houding van de drukker-uitgever tegenover zijn lezerspubliek, en deze houding dan niet alleen bepaald door esthetische, technische of commerciële overwegingen, maar ook door ethische.

De huidige typograaf leert niet alleen vragen hoe hij de stof zo aanvaardbaar mogelijk in de beschikbare ruimte moet onderbrengen; ook niet alleen hoe de opmaak onze schoonheidsidealen zo dicht mogelijk benaderen kan; evenmin alleen, hoe tekst en beeld op de doeltreffendste wijze in de geest van de lezer kunnen doordringen. Hij leert ook vragen volgens welke zedelijke normen hij zijn lezerspubliek beïnvloeden wil. In de afgelopen vijfenveertig jaren is het immers wel duidelijk geworden dat het drukkersvak meer is dan het vermenigvuldigen van informatie of het dienen van de schoonheid. Het is ook het vormen van meningen en van karakters.

Het is vooral in het tijdschriftwezen dat zich de volle reeks van mogelijkheden voor de typograaf kan ontplooiën. Hij moet daarin nauwkeuriger de aesthetische en technische opzet afstemmen op de mentaliteit en leeswijze van zijn publiek, want wegens de periodiciteit van dit werk zijn de gevolgen van zijn beslissingen veel zwaarder dan bij het uitvoeren van een maal verschijnende drukwerken. Hij moet de gewone tekst prettig leesbaar kunnen maken, de koppen duidelijk en suggestief, de advertenties aantrekkelijk; dat alles binnen de mogelijkheden die budget en outillage hem veroorloven. Op dit terrein kan hij te maken krijgen met een bont plaatjesblad voor de massa en daarnaast met een uiterst ingewikkelde tekst voor een wetenschappelijk specialistenorgaan.

Dit alles is reden genoeg om aan de tijdschriftopmaak veel aandacht te schenken. De proeve die de A.G.S. en zijn directeur daarvan in deze publikatie afleggen is tevens een bewijs van de ontwikkeling die de school samen met het perswezen sinds de Eerste Wereldoorlog heeft doorgemaakt.

G. W. OVINK

Woord vooraf

In oktober 1956 startte in het technisch tijdschrift voor de grafische industrie Tété, uitgave van de A.N.G.B., een artikelenreeks 'Aspecten van het tijdschrift'. Het doel was om in bredere kring te demonstreren op welke wijze in ons land sommige tijdschriften typografisch verzorgd worden, welke moeilijkheden en mogelijkheden daarbij komen kijken en welke resultaten de leesbaarheid en belangstelling kunnen beïnvloeden.

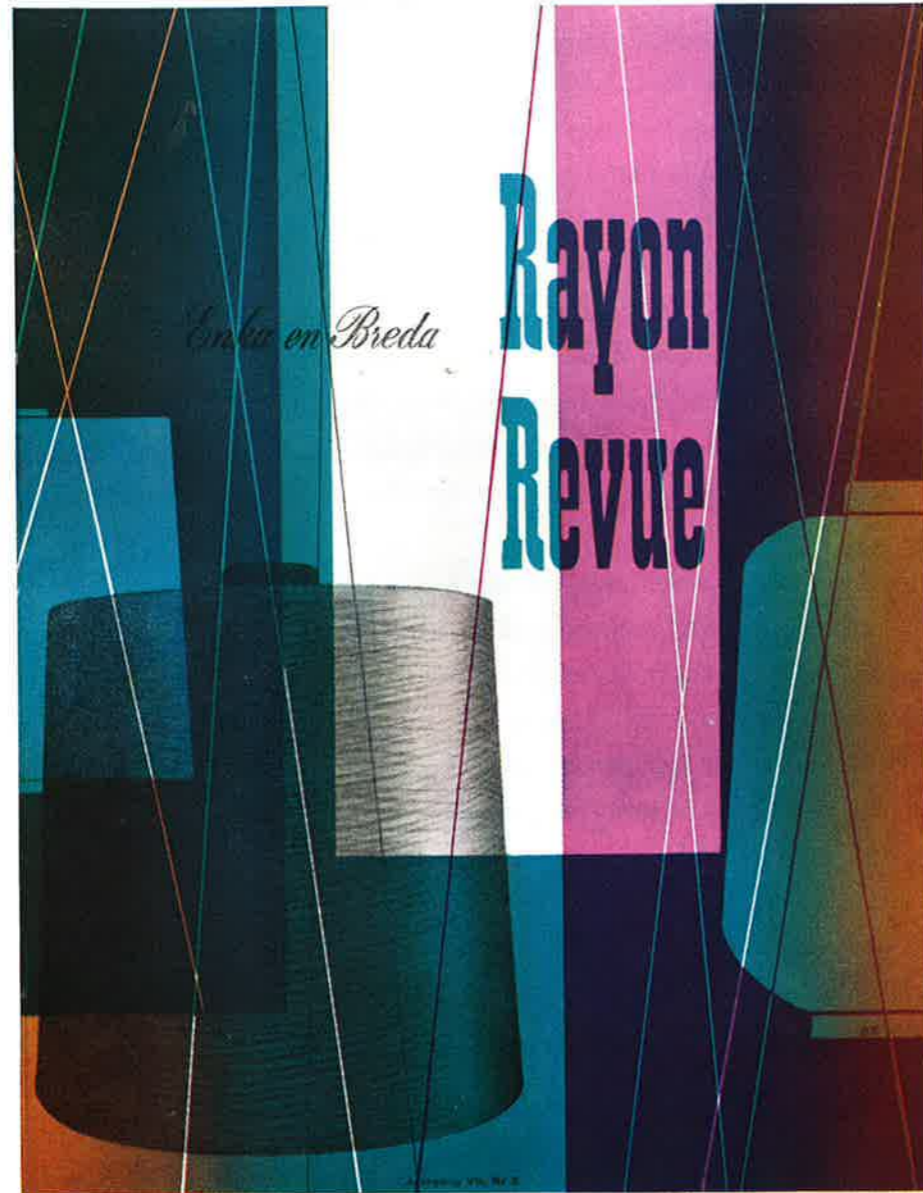
Ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de Amsterdamse Grafische School was de redactie van Tété zo bereidwillig ons tekst en illustraties af te staan om ze te bundelen tot een jubileumuitgave. Wij zijn daar zeer erkentelijk voor.

Door deze bundeling werd het mogelijk een geordend overzicht te maken van enkele zeer goede Nederlandse tijdschriften, maar ook aandacht te vragen voor de zogenaamde kiosk-tijdschriften waar bij het naast de vormgeving, toch ook wel op de inhoud aankomt. In onze tijd met de ongekende mogelijkheden van techniek en druk, van overvoering van de markt, is het goed ook steeds te peilen naar het 'vleugje cultuur' en te trachten kritisch te staan ten opzichte van al datgene, wat ons door redakteuren en auteurs wordt voorgezet, al dan niet in een dragelijk kleed gestoken.

Wij zijn Prof. Dr. G. W. Ovink, die zich intens met het tijdschrift bezighield en wiens boek 'Het aanzien van een eeuw' in 1958 verscheen, zeer erkentelijk voor zijn 'Ten geleide'.

Tenslotte gaf deze bundel de leerlingen gelegenheid om hun technisch kunnen te tonen.

M. H. GROENENDAAL

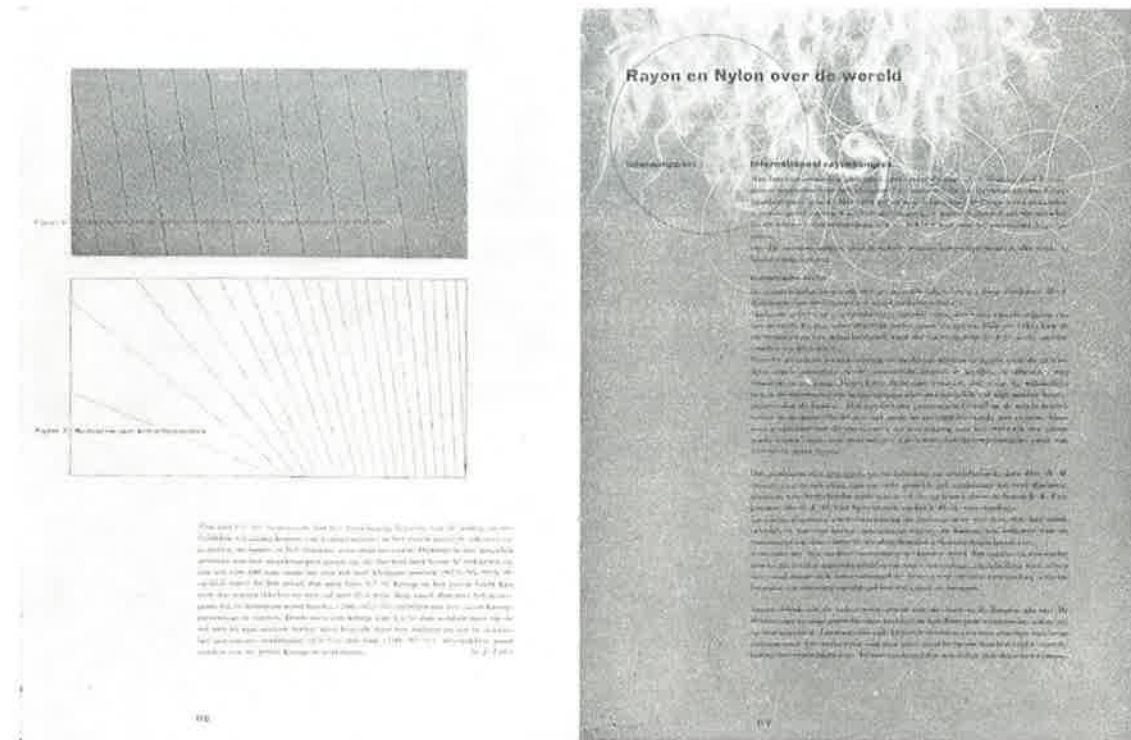
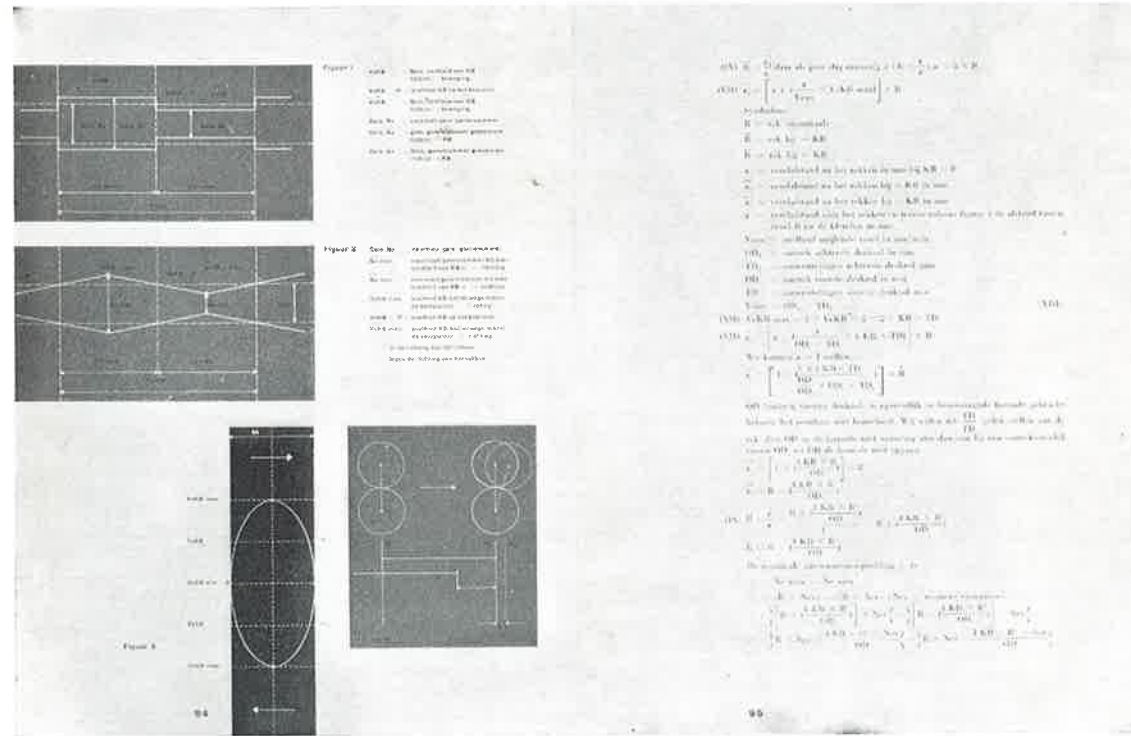
Omslag in lijnlichés met één autotypie, gedeeltelijk in ivisdruk

Wanneer een orgaan niet dagelijks maar toch wel periodiek verschijnt, pleegt men het een tijdschrift te noemen. De aanduiding 'tijdschrift' is evenwel ook weer niet een vast begrip, want de geïllustreerde weekbladen, de talloze verenigingsorganen, de grapjasserij met kruiswoordpuzzels en zo, vallen toch voor ons gevoel niet onder deze categorie. Een tijdschrift heeft eigenlijk een wat serieuzer achtergrond: misschien speuren we een vleugje cultuur!

Wij willen van tijd tot tijd in Tété eens een tijdschrift voor het voetlicht brengen, speciaal om de grafische uitvoering. Dat is belangrijk, het naar voren halen zowel als het feit dat er met de uitvoering van zo'n tijdschrift iets aan de hand is. Er zijn namelijk ontzaglijk veel tijdschriften – men sla er de index van Sijthoff maar eens op na – doch maar weinige geven aanleiding tot een bespreking. Natuurlijk is het in de eerste plaats nodig dat men in een tijdschrift iets interessants te vertellen heeft, maar het 'pak' waarin deze mededelingen gestoken worden is toch wel van zeer grote betekenis. We kunnen ons dagelijks verbazen over de hoeveelheden drukwerk welke over onze samenleving worden uitgestort. En steeds weer valt ons op dat een bepaalde tegenzin is te overwinnen om aan de berg wekelijkse lectuur te beginnen. Wat er het meest aantrekkelijk uitziet, wordt het eerst ter hand genomen.

De formules op de rechter pagina van de bovenste illustratie zijn uit de Bodoni gezet: prachtig is de verdeling van illustraties en verklarende tekst

Op de onderste illustratie is in het cliché voor de ondergrond (rechts) de vezel- en draadstructuur van het Enkaproduct verwerkt (gedrukt in groen, bruin en zwart)

Rayon Revue

Een redenering als de voorgaande, gebaseerd op psychologische overwegingen met betrekking tot de leesbaarheid en aantrekkelijkheid van een tijdschrift, zal wel hebben geleid tot de uitstekende resultaten welke het Internationaal Rayon-Verkoopkantoor te Arnhem telkens weer bereikt met de Rayon Revue. En achter het initiatief van de uitgevers duikt meteen de figuur op van de ontwerper Otto Treumann, die in deze uitgave het typografische en illustratieve klavier zo juist weet te bespelen. De Rayon Revue is geen cultureel tijdschrift, doch een soort huisorgaan waarop men zich kan abonneren. Het vertelt alles over nylon, enkalon en rayon en de daarvan gemaakte stoffen; het is een wetenschappelijke uitgave. Deze uitgave nu wordt op een benijdenswaardige wijze verzorgd. Treumann weet op een unieke manier ongedachte mogelijkheden van de hoogdruk toe te passen. Dat de Vada-opmakers en -drukkers het niet gemakkelijk bij hem hebben staat wel vast, maar voor een vakman met hart voor de drukkunst moet het toch wel een grote voldoening zijn dergelijk drukwerk te maken.

Om met het omslag te beginnen: Na een periode van diverse irisdruk-variaties geven de laatste jaargangen telkens een ander, doch niet minder kleurrijk omslagontwerp te zien. Meesterlijk komen zowel op het omslag als in het binnenwerk de vlokkerige vezels, welke kenmerkend zijn voor de produkten van de Enka, als versieringselement naar voren. Door plasticeren winnen de omslagen nog aan aantrekkelijkheid. Van de tekstpagina's treft ons in de eerste plaats de weloverwogen typografie. De layout is overzichtelijk en noodt tot lezen. Gold de Bodoni geruime tijd als lettertype, in de beide laatste jaargangen vindt de Gill toepassing in de Rayon Revue. Steeds weer wordt men getroffen door een oorspronkelijke stijl en in het toepassen van kleuren is Treumann een meester. Tabellen, grafieken en technische berekeningen worden steeds kleurig en ordelijk verwerkt. Foto's en tekeningen van het blad zijn eveneens in goede handen, respectievelijk bij Cas Oorthuis en Constance Wibaut.

De uitvoering van de Rayon Revue is weliswaar kostbaar, doch het resultaat is ook voorbeeldig te noemen en rechtvaardigt de opvatting dat het een van onze bestverzorgde tijdschriften is. (De uitgave van de Rayon Revue is inmiddels stopgezet.)

Rayon
Revue

Een geslaagde overgang van het technisch gedeelte naar een ingevoegd tekstgedeelte (verslag); links kunstdruk, rechts grijs vergé papier; overgang van Bodoni op schreefloze letter

De ondergronden van de grafieken zijn oud-rose en blauw; de toegepaste letter is Gill; verdeling op het vlak constructief en probleemloos

U.S.A.

Rayonverbruik in het laatste
 Onder auspiciën van het "American Rayon Institute" zal begin 1955 in Chicago een tentoonstelling van rayonverbruik worden gehouden, aldus de Journal of Commerce. De uitdrukker van deze tentoonstelling is de heer William F. Johnson, een bekend rayonverbruiker in de Verenigde Staten. Deze tentoonstelling zal worden gehouden in het kader van de vierde biennale van het American Rayon Institute voor de afwisselende tentoonstellingen van rayonverbruik.

Wijze in de chirurgie
 In de chirurgie wordt thans veelvuldig gebruik gemaakt van nylon, aldus medische tijdschrift "The Lancet". Wordt vroeger het gebruik van nylon in de chirurgie beperkt tot het gebruik van stang, wordt nu voor dit materiaal een aantal nieuwe en belangrijke toepassingen gevonden. Zo wordt bijvoorbeeld voor de verbanden van de hand en de voet gebruik gemaakt van nylon. Het is ook mogelijk te denken dat het met een speciale nylonweefsel te omhullen. Een aantal chirurgieën verbanden aan de Medische Faculteit van de Harvard University, de huidige rector van de universiteit, zijn bij de post van een dier een onderzoek naar stand te brengen in een onderzoek. Zij maakten daarbij gebruik van een stang van nylon. Het is ook mogelijk te denken dat de operatie van het dier operatie en later de normale. Een belangrijk onderzoek is het gebruik van nylon in de operatie van het dier.

Japan

Rayongedruide in 1954
 Onderzoek naar de productie van rayon in Japan. Volgens de gegevens van de Japanse Rayon Association, die in 1954 een overzicht van de rayonproductie van natuurlijke en kunstmatige rayon en vezel in 1954 verspreiden met de productie in 1953.

Product	1954		1953	
	1000	1000	1000	1000
Kapocraam	380	3	265	3
Kapocraam	350	18	495	22
gemaakt uit natuurlijke rayon en vezel	88	1	79	2
Totaal	818	22	739	27
Zijde	36	2	46	2
Katoen	475	11	666	30
Wol	134	2	152	2
Andere rayon	192	20	118	13
Totaal	2.093	100	2.381	100

Volgens deze gegevens zou het aantal van rayon en zijde in 1954 ongeveer 20% toegenomen zijn ten opzichte van 1953. Het aantal van rayon en zijde in 1954 is ongeveer 20% toegenomen ten opzichte van 1953.

Lezingen

van
P. W. Webb F.T.I.
 en
Prof. A. Robinson
 gehouden op het Congres
 van het
"Comité International de la Rayonne et des Fibres Synthétiques"
 te Parijs,
31 Mei - 3 Juni 1954

van kanttekeningen voorzien
 door
Dr G. A. Kohnstamm
 Inleiding door
Drs B. M. Smeets

... (faded text) ...

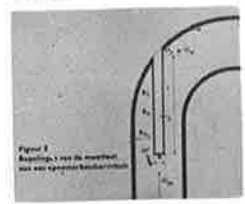

Figure 1: ... (faded text) ...

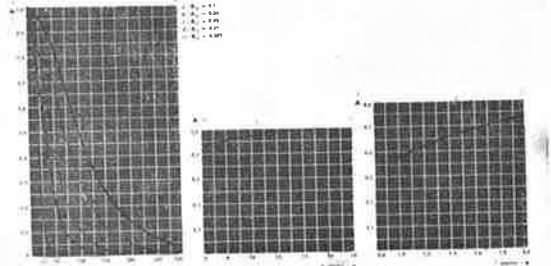

Figure 2: ... (faded text) ...

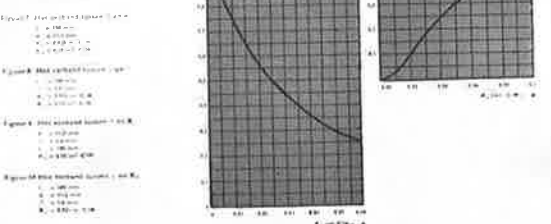
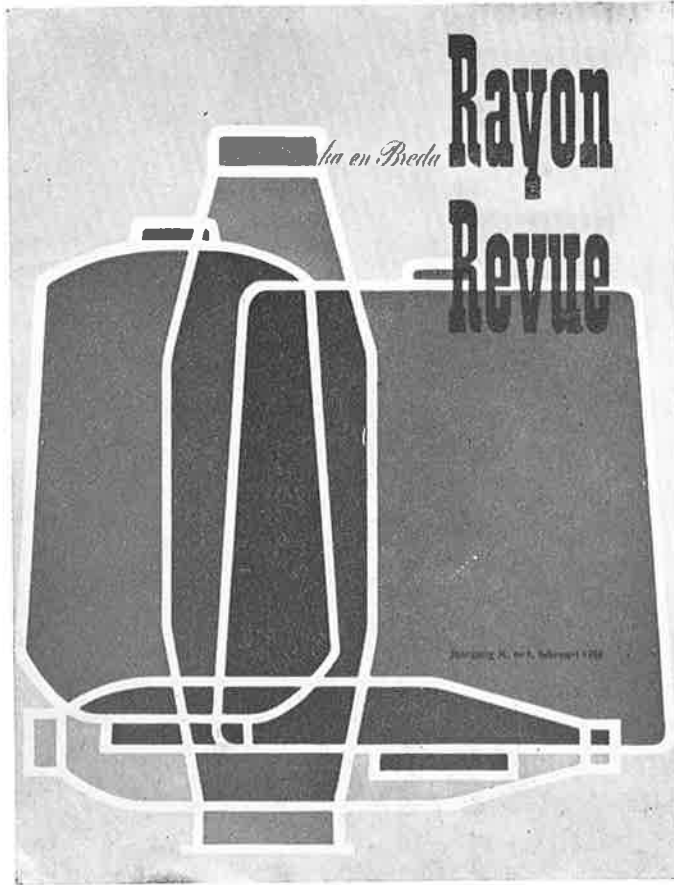
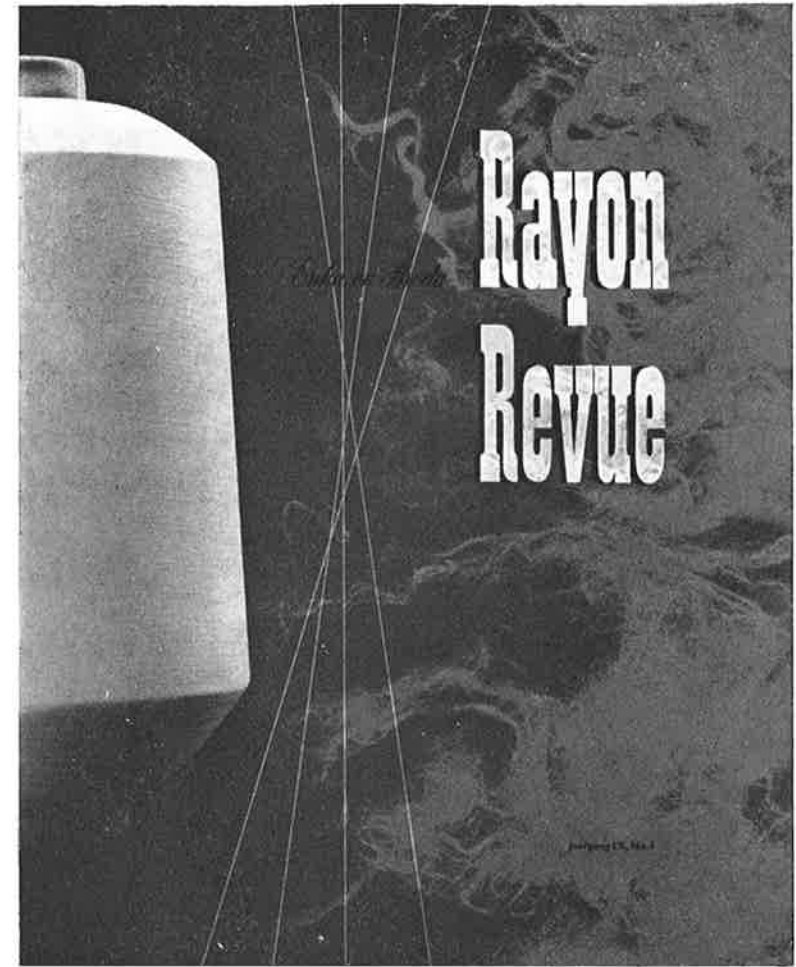

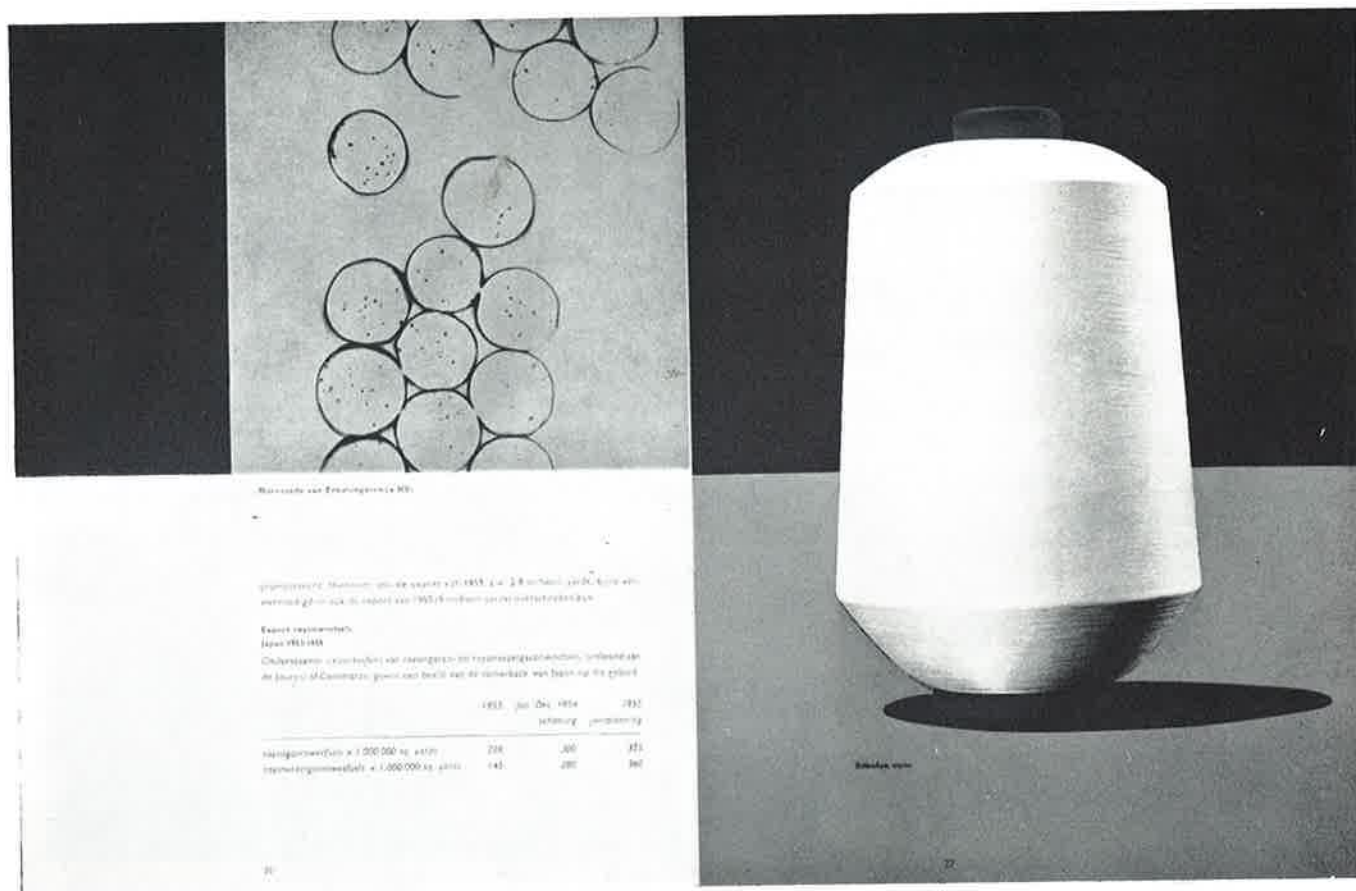
Figure 3: ... (faded text) ...

Over elkaar gedrukte lijn- en rasterclhés, met ingenieus gevonden uitsparingen

Lijnclhés met film; kleureffect door over elkaar drukken

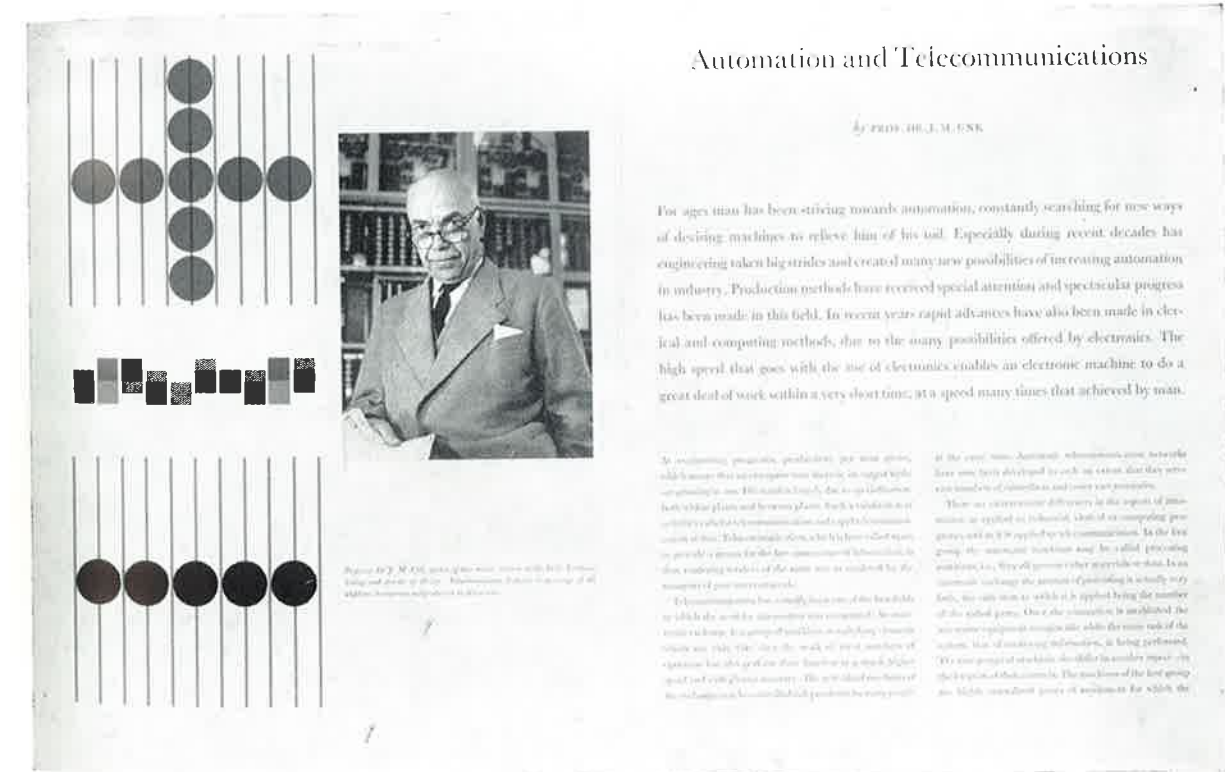
Links een tekstpagina met illustratie, op een geelbruine ondergrond, de autotypie rechts staat op een blauwe voorgrond
 Illustratie van Constance Wibaut; autolijn in groen en zwart; uitstekende toepassing van 'paper is part of the picture'

Range

Reeds eerder stelden wij een goed verzorgd periodiek aan u voor en ditmaal komt een ander tijdschrift onder de loep dat evenzeer de volle belangstelling waard is. Dat is het huisorgaan 'Range', a Philips Telecommunication Journal, zoals de nadere aanduiding luidt. 'Range' behandelt in feite elke vorm van 'ruimtelijke communicatie, d.w.z. van verbindingen door de ruimte. De uitgevers vonden de onderwerpen op dit gebied blijkbaar zó belangrijk, dat zij al het mogelijke hebben gedaan om de verschijningsvorm van de uitgave, welke zich op dit terrein zou gaan bewegen, op een uitstekend typografisch niveau te brengen. Van redactioneel oogpunt uit gezien geeft het blad bijzonder interessante artikelen. Niet alleen waar het gaat om technische zaken, welke meer in populaire vorm worden behandeld, maar juist gezien van de ruimte uit: de gehele wereld wordt omspannen! Met de mobiele telefoon naar vele plaatsen in ons land, met telefoon en tele-

Een stel pagina's uit 'Range': de illustratie is uit typografisch materiaal opgebouwd, de toegepaste kleuren zijn geelachtig groen, violet en zwart

graaf naar Indonesië, de opmars van Eurovisie, radiotelefonie in Argentinië, Jules Verne, radar in Rotterdam: 'a gift of time', commerciële televisie in Europa, de draad van Ariadne, de pers en de mobilfoon (elfstedentocht) en nog vele andere onderwerpen vragen de aandacht. En . . . men slaagt in deze opzet om de aandacht te binden: het bleek uw schrijver niet mogelijk om alleen maar de typografie te bekijken-er kwam plaatjes kijken bij en ook lezen van artikelen bleek niet geheel te vermijden. Welnu, dat is toch uiteindelijk de bedoeling van deze publiciteit.

Dit orgaan moest wel aanslaan, omdat hier ver boven de reclame voor eigen produkten is gegrepen. De lezer voelt zich geplaatst te midden van machtige hulpmiddelen voor de internationale bewustwording. Degenen die ijveren voor steeds verder gaande internationale samenwerking zullen zich gesteund weten in hun streven, als ze kennis nemen van de voortschrijdende ontwikkeling in de telecommunicatie. Ook door radio en televisie kunnen de volkeren elkaar nader komen, mits de mens beheersers blijft van zijn apparatuur. Bieden radio en televisie ons echter niet nog te weinig dat 'aanslaat' op de 'verbroederende gedachten' in een volk? Men kan zich afvragen of dit eigenlijk wel tot de recenserende taak behoort, maar het staat er intussen al, als gevolg van de inspiratie welke 'Range' daartoe gaf. Als de afdeling 'sales promotion' een tijdschrift als dit gestalte weet te geven, waarin tekst en layout zo onweerstaanbaar tot lezen nopen, moet de opzet goed zijn.

Een ander stel 'Range'-pagina's: links violet met arcering op geel; rechts violet en zwart op een bruine achtergrond

The second network configuration (Fig. 2, light lines) was clearly superior, as were the resulting field conditions, before reconnection of the network (dark lines). These investigations resulted in the new network configuration (Fig. 3, dark lines). The junction traffic via the radio channels is indicated by six arrows. Junctions changing without an arrow are visible. It was possible to determine the radio channels at the inter-junction exchange or at the group center. The latter method was chosen because it would avoid direct traffic, in view of the additional traffic handled by the group centers, while leaving the existing manual exchanges practically unaffected. Following this decision the important group center at Lagunillas, with its circuits to Mesa Grande, La Concepción, Los Mochales, Cabanare, Tu Juan and Pochopero, was first reorganized.

The next group center to be reorganized was La Concepción. When the installation of the switching had been completed, traffic between La Concepción and Manabito and between Manabito and Lagunillas could be handled on a fully automatic basis. The next step was to reorganize the radio exchanges on the east bank of Lake Maracaibo (Fig. 4), i.e. Mesa Grande, Bachaquero, Tu Juan, Cabanare, Los Mochales, Pardo Viejo and finally the exchanges at Manabito, La Paz and Palmarera on the northwest bank. Fig. 5 gives a survey of the completed network, showing the size of the junction groups, the office codes of each exchange. These data are also tabulated. All batteries are designed to supply power for ten hours continuously. A Fiat is used to charge the batteries via metal rectifiers. The smaller type of rectifier for 24 V is equipped with a transformer circuit to maintain the charge at a constant level. The 60 V rectifiers have electronic voltage stabilizers, with facility to adjust the stabilizing voltage.

The rapidly increasing importance of oil-winning in Venezuela is making continuous demands upon the telephone network. New plans have been drawn up to provide further extensions to the existing installations to cope with the continuously increasing traffic.

Station	Code	Power	Frequency	Notes
Manabito	501	100	1000	powerhouse power 1000 watt
Bachaquero	47	25	1000	powerhouse
La Concepción	201	50	1000	powerhouse
La Paz	101	50	1000	powerhouse
Mesa Grande	100	50	1000	powerhouse
Tu Juan	100	50	1000	powerhouse
Cabanare	100	50	1000	powerhouse
Pardo Viejo	100	50	1000	powerhouse
Palmarera	100	50	1000	powerhouse
Manabito	501	100	1000	powerhouse

Als we naast het begrip 'ruimte' ook 'tijd' plaatsen, vinden we een verklaring voor de zeer summiere vermelding van de datum. Toch zou er iets voor te zeggen zijn om wat meer te vermelden dan alleen het cijfer 'five', waarbij het nummer na enig speuren blijkt gedateerd te moeten worden na februari 1956 (elfstedentocht).

Ton Raateland en Alexander Verberne zijn de vormgevers van 'Range' en drukkerij Meijer te Wormerveer drukte de vijf tot op heden verschenen nummers. De omslagen geven steeds de uitbeelding van een gedachte uit de inhoud, hetwelk dan op de laatste pagina van het blad verklaard wordt. Hoewel men in dit tijdschrift van allerlei illustratiemogelijkheden gebruik maakt - als autotypieën in zwart, soms bruin, soms paars, soms met gekleurde ondergrond, maar ook lijncliechs en diverse filmwerkingen - dringt toch de afbeelding nooit als opzettelijk naar voren. De versiering beperkt zich naast de illustratie tot een lijn of een vlak in kleur, harmonisch in de pagina opgaande. De lettering is beheerst en bepaalt zich tot het gebruik van de Baskerville. Nimmer blijkt hier behoefte aan contrastletter, de grote mode. Ruimtewerking en corpscontrast blijken voldoende. 'Range' is een tijdschrift dat met recht onder de 'bestverzorgde' periodieken van ons land wordt gerangschikt.

Een fraai stel pagina's met een sterke werking door het vrijhouden van de titelregel; de gebruikte kleuren zijn zwart, zachtrood en lichtblauw

Eurovision comes to stay

The satellite network configuration (Fig. 2, light lines) was clearly superior, as were the resulting field conditions, before reconnection of the network (dark lines). These investigations resulted in the new network configuration (Fig. 3, dark lines). The junction traffic via the radio channels is indicated by six arrows. Junctions changing without an arrow are visible. It was possible to determine the radio channels at the inter-junction exchange or at the group center. The latter method was chosen because it would avoid direct traffic, in view of the additional traffic handled by the group centers, while leaving the existing manual exchanges practically unaffected. Following this decision the important group center at Lagunillas, with its circuits to Mesa Grande, La Concepción, Los Mochales, Cabanare, Tu Juan and Pochopero, was first reorganized.

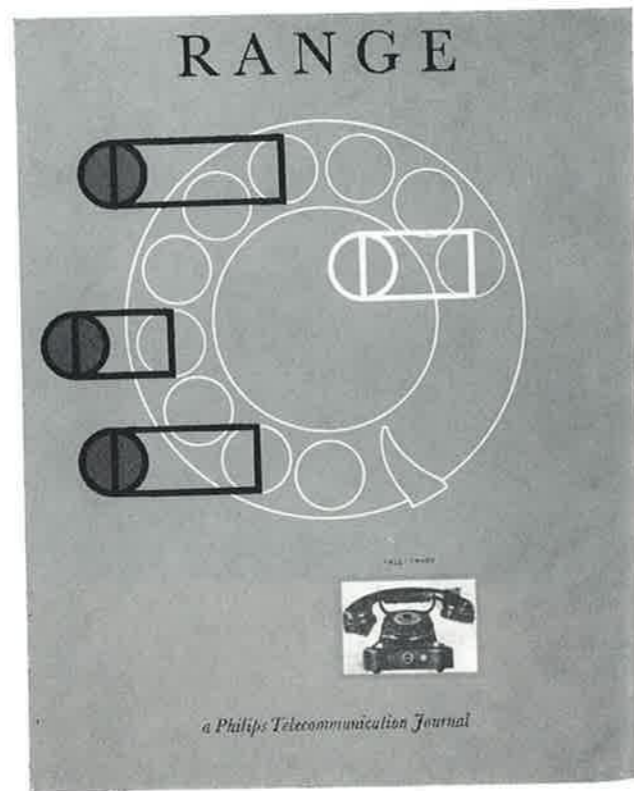
The next group center to be reorganized was La Concepción. When the installation of the switching had been completed, traffic between La Concepción and Manabito and between Manabito and Lagunillas could be handled on a fully automatic basis. The next step was to reorganize the radio exchanges on the east bank of Lake Maracaibo (Fig. 4), i.e. Mesa Grande, Bachaquero, Tu Juan, Cabanare, Los Mochales, Pardo Viejo and finally the exchanges at Manabito, La Paz and Palmarera on the northwest bank. Fig. 5 gives a survey of the completed network, showing the size of the junction groups, the office codes of each exchange. These data are also tabulated. All batteries are designed to supply power for ten hours continuously. A Fiat is used to charge the batteries via metal rectifiers. The smaller type of rectifier for 24 V is equipped with a transformer circuit to maintain the charge at a constant level. The 60 V rectifiers have electronic voltage stabilizers, with facility to adjust the stabilizing voltage.

The rapidly increasing importance of oil-winning in Venezuela is making continuous demands upon the telephone network. New plans have been drawn up to provide further extensions to the existing installations to cope with the continuously increasing traffic.

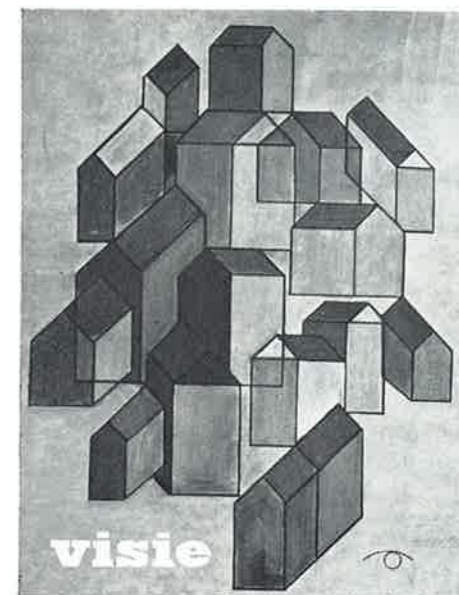
De titelpagina van 'Range', welke voor alle nummers op nagenoeg gelijke wijze wordt aangehouden

Geïnspireerd door de telefoon werd een omslag ontworpen, waarin de combinatie van draai- en drukknopverbinding is uitgebeeld

Visie

Bij de voorgaande besprekingen van de tijdschriften Rayon Revue en Range hebben we kennis kunnen maken met een reclame-uiting – immers een huisorgaan – van één bepaalde firma, welke een bepaalde soort artikelen onder de aandacht wil brengen. In reclametermen zou men hierbij kunnen spreken van individuele reclame.

Van geheel andere aard is het blad Visie, dat nu ter bespreking voor ons ligt. Visie verscheen voor de eerste maal in 1955, het vijfde nummer kwam juist tegen het einde van 1957 uit. Hoewel dus de benaming periodiek wel op zijn plaats is te achten, is de verschijningsfrequentie nogal laag, namelijk tweemaal per jaar.

Een blad als Visie is een typisch verschijnsel van de laatste jaren, waarin we naast de individuele en de ook al oude collectieve reclame (denk aan 'Eet meer fruit!') een soort van combinatiereclame zien groeien. In dit geval zou beter van een aan elkaar verwante (related) reclame kunnen worden gesproken. Men gaat hierbij uit van een bekende theorie, namelijk dat 100 meer is dan $10 \times 10!$ Door de samenwerking van een achttal fabrikanten, die nogal uiteenlopende artikelen vervaardigen voor woninginrichting, als tapijten, gordijnen, bekledingsstoffen, linoleum, behang, verf, dekens enz., ontstond de mogelijkheid om gezamenlijk met iets te komen waar elk afzonderlijk niet zo gemakkelijk aan toe zou komen. Bovendien doet door de goederenrelatie de ontvanger van zo'n gezamenlijke uitgave inspiratie op voor het gehele probleem van het goede wonen. Het zijn overigens niet alleen de woning, de woninginrichting, de flat, de bungalow, die aan de beurt komen; ook de metamorfose welke een oude zolder kan ondergaan door een moderne aanpak, ook samenwonen in woonwijken en in hotels komen aan de orde.

Het zou onmogelijk zijn om van het grafische uiterlijk van een dergelijk tijdschrift iets te zeggen zonder bekend te zijn met de geschetste achtergronden. De uitgevers, dit alles overwegend, verwachtten iets bijzonders

Tapijt en Tapijt

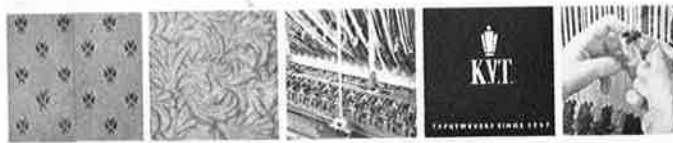

De tekst en het grote aantal illustraties werden meesterlijk tot orde en overzichtelijkheid gebracht (Visie nr. 2)

De tekst op deze pagina is gericht op de beschrijving van de afgebeelde woonmilieu's en de bijbehorende meubelstukken. Het beschrijft de stijl en de materialen die gebruikt zijn in de afgebeelde ruimtes.

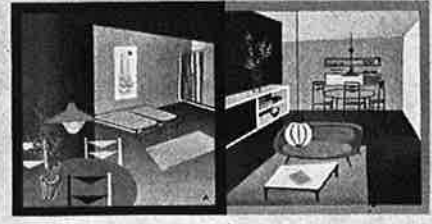
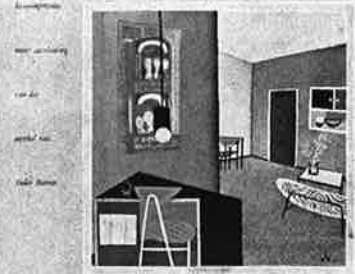
De tekst op deze pagina bespreekt de verschillende soorten tapijten die beschikbaar zijn en de mogelijkheden om deze te combineren met andere decoratieve elementen in de woonruimte.

Het persoonlijk karakter van het woonmilieu

De tekst op deze pagina behandelt het concept van 'persoonlijk karakter' in de woonruimte. Het bespreekt hoe de afgebeelde woonmilieu's worden gecreëerd door de combinatie van verschillende elementen zoals meubel, licht en decoratie.

Gave tekstoplossing, met daarnaast een illustratiepagina in kleurendruk op een donkerder basisvlak

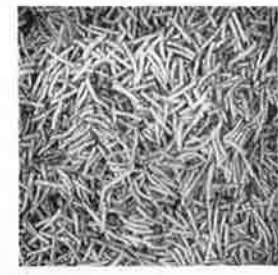
Een tweetal naast elkaar liggende pagina's (Visie nr. 4), samen een goed voorbeeld vormend voor degenen die bestuderen hoe levendigheid en orde kunnen samengaan

Goedijnen in de moderne woning

De tekst op deze pagina bespreekt de rol van gordijnen in de moderne woning. Het beschrijft hoe gordijnen kunnen worden gebruikt om de sfeer van een ruimte te verbeteren en de functionaliteit te verhogen.

Steer kwaliteit en vakmanschap

De tekst op deze pagina bespreekt de kwaliteit en het vakmanschap van de afgebeelde producten. Het benadrukt de aandacht voor detail en de gebruikte materialen.

van dit tijdschrift, ook in de verschijningsvorm. Met het oog op dit laatste werd aan de ontwerper Nan Platvoet de vormgeving van de gezamenlijke ideeën in handen gegeven. Drukker van het tijdschrift werd C. Spin & Zonen te Amsterdam. Een combinatie die we nog wel eens kunnen tegenkomen.

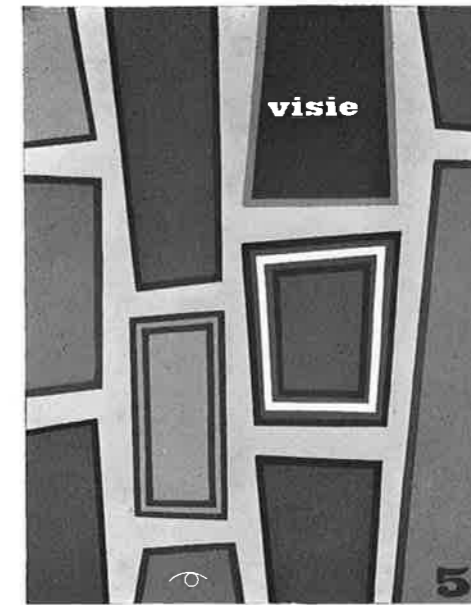
Vijf nummers overziend stellen wij vast dat het eerste nummer nog niet geheel ernstig genomen mocht worden. De première was beslist nog aarzelend voor wat de vormgeving betreft, waartoe zeker ook de letterkeuze heeft bijgedragen. In de volgende nummers kwam alles wat meer los, er kwam beweging en vaart in. Bijzonder verzorgde uitslaande bladen, opgeplakte en bijgevoegde monsters, kleurendruk en offsetdruk (van Jan de Lange te Deventer) zijn elementen in deze voortgaande ontplooiing. Wanneer men tegenwoordig al spreekt van functioneel, dan mag bij Visie gesproken worden van *een zuiver functionele aanpak*. Hoe levendig gaat hier de wooninspiratie samen met de uitvoering van het blad, of beter nog: hoe is hier de functionele vormgeving ontsproten aan het nieuwe wonen!

In nummer drie werd een viertal pagina's in offset opgenomen, op getint papier gedrukt. Men zou aannemen dat dit te midden van het witte kunstdruk, wat uit de toon moest vallen, doch de visies van zes geïnterviewden over de vraag 'Wat verwacht het publiek van een hotel?' kwamen hier toch wel op een geheel eigen manier los van de inhoud te staan. Meesterlijk zijn in dit zelfde nummer de foto's van behangen muurvlakken met een enkele huiselijke onderbreking: een plantje, een oude schemerlamp, een schilderij. Hoe instructief is hier ook het ingeplakte mapje met behangselstalen. Nog verder gaand is in dit nummer de naar boven uislaande plaat machtig van opzet. De meest verstokte winkelier in old-finish moet hier toch wel iets in zien; op geraffineerde wijze werd een ruimte gestoffeerd met vloerbedekking, behang, verf, linoleum, gordijnen en stoelbekleding. Uitnemend zijn de kleuren en fascinerend gedrukt!

Hier en daar moet ook iets mislukken. Dat speelt vooral bij de advertenties nog wel eens een rol. Zo krijgt het enthousiasme een deuk bij het zien van een reproductie in nummer 3 van Rembrandts 'Christus en de overspelige vrouw'. Met alle respect voor de meester, maar dit schilderij hoort niet hier thuis. Philips had toch waarlijk wel een ander voorbeeld voor licht en kleur kunnen vinden!

Het geheim van de reclameopzet, welke ten grondslag ligt aan dit tijdschrift, is wel dat het bijna overal gelukt om de artikelen op zodanige wijze aan te prijzen, dat daarbij het heil van het goede wonen domineert boven een vergroten van de omzet. Dat is een ideale vorm van reclame maken en de verzorging van Visie past zich hierbij wondergoed aan. Wie zich er bijzonder voor interesseert, ziet in het juist verschenen vijfde nummer de mogelijkheid geopend om zich tegen het verhoudingsgewijs zeer lage bedrag van f 4,— per jaargang te abonneren op Visie, tijdschrift voor bouwen en wonen; men wende zich daarvoor tot C. A. Spin & Zonen n.v., Herengracht 170, Amsterdam-c.

Een combinatie van frisse kleurvlakken in moderne interieurkleuren vormt voor dit omslag (Visie nr. 5) de basis, waardoor de entree van het blad is afgestemd op het toepassen van kleur en kleurcontrast in de woning

Een kleurig gedrukt omslag (Visie nr. 3), dat werd opgebouwd met gebruikmaking van allerlei motieven zoals voorkomen op behangsels, bekledings- en gordijnstoffen

De Schalm

Er is een onverbreekelijke – echter wel verstoorbare – samenhang tussen doel en vorm van een tijdschrift, zo werd reeds in de voorgaande beschouwingen van deze aard getracht duidelijk te maken. Dat wij dan ook het maandblad De Schalm, een uitgave van de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond voor de Metaalnijverheid en de Elektrotechnische Industrie, weer van een andere kant benaderen dan de Rayon Revue, Range en Visie, wordt bepaald door het andere doel van dit tijdschrift. Laten we maar eens uitgaan van de opdracht en de beredenering van de layoutman. Het betreft hier een kaderblad van een grote vakvereniging, dat in een flinke oplage moet verschijnen. Dus: een eenvoudig illustratiepapier of machinecoated papier, een handig formaat en voorts nog een aantrekkelijke layout, om de mogelijkheid te scheppen dat het blad ook wordt gelezen. Wij hebben de indruk, dat men er inderdaad in slaagt aan het hier gestelde uitgangspunt te voldoen. In niet geringe mate draagt daartoe bij, dat de rijke en gevarieerde tekst het waard is om goed verzorgd te worden. Dat waarborgt echter nog geenszins een goed resultaat, want maar al te waar is, dat talloze bladen en blaadjes het aanzien niet waard zijn, waardoor doel en moeite van het samenstellen verloren gaan.

De verzorging van De Schalm is in handen van Nico van Schaffelaar van de Arbeiderspers-studio, terwijl één der redactieleden, J. de Jong jr., voor contact en ideeën zorgt. De omslag van De Schalm varieert per nummer; bijna steeds wordt één der vele facetten van de metaalbewerking enz. als motief daarvoor gebruikt, soms in fotomontage of foto met tekening, waarbij de beschikbare kleur uitstekend wordt toegepast.

Het blad wordt in boekdruk uitgevoerd, met gebruikmaking van een tweede kleur. De toepassing van foto's en tekeningen (resp. van Henk Nieuwenhuys en Bach Schuurmans) in het tekstgedeelte houdt het geheel levendig en leesbaar. De opmaak is juist zo, dat de samenhang tussen doel en vorm niet verstoord wordt. Het experiment noch de onverschilligheid verstoren het evenwicht. Afwisseling in de tekstpagina's wordt bereikt door twekoloms en driekoloms zetsel te gebruiken, met hier en daar cursief gezette stukken.

Eigenlijk is er, psychologisch gezien, niet zo'n groot verschil met de in voorgaande nummers besproken tijdschriften waarin de reclame een rol speelde. Dit blad komt weliswaar op een andere 'markt', maar de verovering, het opheffen van de weerstand, het wekken van de belangstelling, moeten ook gediend worden door inhoud en uiterlijk. Te midden van de bergen drukwerk, welke in onze samenleving worden opgestapeld en gedistribueerd, moet elke uiting op eigen wijze het publiek bereiken. In dit geval een gericht publiek, waarvan men een zekere belangstelling mag verwachten, maar dat toch ook weer sterk is geïnteresseerd in talloze andere uitingen.

Wij geloven, dat met De Schalm op succesvolle wijze wordt nagestreefd het lezen er van te bevorderen: een goede redactie, een goede opmaak, afwisseling in kleur. Mede daarop baseren wij onze mening: De Schalm is een uitstekend kaderblad!

GELIJKRICHTERS meer in het bijzonder kristalgelijkrichters

INHOUD

1. Inleiding, met in het bijzonder kristalgelijkrichters
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

INHOUD

1. Inleiding, met in het bijzonder kristalgelijkrichters
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

Links een andere kleur dan rechts, door een vel in andere kleur te drukken

Een strak en streng gehouden paginabeeld

DE VERLICHTING IN HUIS

INHOUD

1. Inleiding
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

6X4

De 6X4 is een van de meest gebruikte buizen in de radio-techniek. Het is een halfgolf-rectificerende buis die wordt gebruikt voor het gelijkrichten van de hoogfrequentie- en laagfrequentie-signalen. De buis heeft een speciale constructie die het mogelijk maakt om te werken bij hoge spanningen en hoge stroomwaarden.

AEG-KOELKASTEN

INHOUD

1. Inleiding
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

Stereofonisch GELUID

INHOUD

1. Inleiding
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

STEREOMETRISCHE NIEBROOD

INHOUD

1. Inleiding
2. Het gebruik van kristalgelijkrichters
3. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
4. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk
5. Het gebruik van kristalgelijkrichters in de praktijk

Het omslag in twee kleuren, met wisselende foto

Een rustige layout, de lijnen en de ondergrond zijn in kleur gehouden

Het papier voor de vier omslagpagina's is wat zwaarder gekozen dan voor de twaalf pagina's binnenwerk. Dit is ook bij speciale Jaarsbeurs- en Firatonummers toegepast. Het versterkt de indruk van degelijkheid en betrouwbaarheid bij de ontvanger.

Natuurlijk gaat het speurend oog ook uit naar onvolkomenheden bij een zo goed geslaagd tijdschrift en dat levert ook in dit geval wel iets op. De laatste pagina (achterzijde van het omslag) wordt in beslag genomen door een advertentie, die in enige nummers wel heel ver afstaat van de voorname zakelijkheid van het tekstgedeelte. Waarom hier zo vreselijk veel elementen in het spel worden betrokken: strepen, blikvangertjes, vlakjes en schuin geplaatste diapositieven, is me niet duidelijk. Zijn deze pagina's soms van een andere ontwerper?

En bij nog wat pietepedeutig en gestreng toezien volgt dan nog de wens, dat voor de technische tekeningen meer eenheid wordt nagestreefd. Hier dient wat preciezer rekening te worden gehouden met de verkleiningsfactor (lijndikte, grootte van bijschriften). In het ene geval is op de tekening de tekstletter ingeplakt, dan weer een slecht getekend hoofdlettertje en meestal het Normograafschrift. Dit laatste moet het m.i. in dit geval eigenlijk zijn, want deze genormaliseerde letter heeft een grote duidelijkheid en staat neutraal ten opzichte van welke tekstletter ook.

Tenslotte zij vermeld dat dit bijzonder prettige tijdschrift elke twee maanden wordt gedrukt in een oplage van 13.000 exemplaren bij J. van Boekhoven te Utrecht en dat de layout is van J. Bouwman, die daarvoor een pluim verdient.

Reizen

Het zal niet gemakkelijk zijn uit te maken of de reislust zelf er eerder was dan de reclame om tot het maken van reizen aan te zetten. Dat het echter een gedurfde gedachte is geweest om aan het reizen een special tijdschrift te wijden, staat zonder meer vast. Te meer omdat talloze reisverenigingen en ondernemingen veel aandacht aan deze materie besteden.

In het artikel over 'Kiosktijdschriften', dat op pagina 39 begint, werd over het tijdschrift 'Reizen' het volgende gezegd: 'Voor het toerisme kwam het goed verzorgde blad 'Reizen' de kiosk helpen vullen. Het wordt uitgegeven door Dico, met behulp van een staf van medewerkers.' Nu willen we laten zien waaruit dat 'goed verzorgd' bestaat. In het algemeen denken we daarbij aan een opzettelijke vormgeving, dus niet gewoon of bij toeval goed, maar via een speciale layout tot stand gekomen. In voorgaande besprekingen rond dit onderwerp is duidelijk gebleken hoe verschillend 'goed' kan zijn. Daarbij blijkt steeds dat de ontwerper niet helemaal vrij man is en dat hij in vele gevallen ernstig rekening moet houden met de opdrachtgever en met de smaak van het publiek waarvoor het grafische produkt bestemd is. In hoeverre hij de 'knecht' moet zijn van dat publiek wordt uiteraard ook in belangrijke mate bepaald door de vrijmoedigheid van de ontwerper en de durf van de uitgever.

'Reizen' wordt grafisch verzorgd door Gerard Wernars. Tussen de als goed gekwalificeerde neemt dit tijdschrift een eigen, voorname plaats in. Er is geen poging gedaan om een 'moderne' vormgeving te vinden en het is dus niet zo dat men de indruk krijgt als zou deze vormgeving speciaal gezocht zijn. Wat vooral in de opbouw treft is de grote mate van ordening, het open en toegankelijk combineren van tekst, foto's en advertenties. Het fotomateriaal, fraai gedrukt, soms een vierkleurendruk er tussen, geeft de lezer een gevoel van degelijkheid, waarbij echter het geheel soms ook wel te zwaar documentair uitvalt. Misschien verdient het overweging om door wat meer tekeningen, in de geest als de afbeeldingen 4 en 6 weergegeven (september 1960), aan de gewichtigheid ook enige luchtigheid toe te voegen. De verbeelding en de fantasie van de lezer mogen niet onderschat worden en bovendien geeft de tekening ook nog bepaalde esthetische mogelijkheden bij de opmaak.

Uitgever/drukker en ontwerper verdienen lof voor de uitvoering van dit kostelijke tijdschrift.

Table with travel information, including destinations and dates.

Table with travel information, including destinations and dates.

Table with travel information, including destinations and dates.

Table with travel information, including destinations and dates.

Ordening van gegevens en kleine advertenties

Een rustige en toch levendige layout (de lijntekeningen zijn van een tweede kleur voorzien)

KERSTVAKANTIE

Het is geen flatterende spiegel, die Andersen de vrouw voorhoudt in zijn sprookje 'De Varkenshoeder'.

Zwische ham Bij de slager een roker, hakkersvorken ham bestreken (vaak) met...

ACHTER HET FORNUIS

WELKE naestelling ook in Zweden een evenwichtig, harmonisch en redelijk ongepield menu voor het kerstfeest versierd?

Op de eigenlijke kersttafel staan gerechten, waarvan men zich vaak meer wil, gaat baden. Een opening? Eigen adem...

Peru - tafeltje op de markt van Lima Een klein tafeltje met een...

De voorverkeerde boog van de hand en mijn eigen meesters varen aan de overkant van licht, die ons omsluit. Slechts een laatste...

Twee naast elkaar liggende pagina's met fotomateriaal

terwijl hij de deur van het schipgang op slot draaide. Hoeveel passen ik reed, omgehaald, hooft kromp, de enige en vrees...

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Table with multiple columns listing travel information, possibly flight schedules or prices.

Complex block containing various advertisements and small text sections.

Complex block containing various advertisements and small text sections.

Ordering van gegevens en kleine advertenties

KERSTVAKANTIE

Wim Binn

Het is geen flatterende spiegel, die Andersen de vrouw voorhoudt in zijn sprookje 'De Varkenshoeder'. Immers, het lieflijke prinsesje had voor de poëzie van de allerschoonste roos ter wereld slechts minachting, maar danste van verrukking voor de vulgaire indiscretie van het pannetje, dat haar de geuren van alle keukens uit het land deed ruiken. Zijn wij werkelijk zo doortrapt materialistisch en zo kinderlijk nieuwsgierig? Neen, Andersen, ik weiger het te geloven. Niettemin er zit toch iets in dat pannetje... Al preferer ik het hele jaar de roos, met Kerstmis begin ik iets voor het pannetje te voelen. Als dat pannetje mij dan tenminste niet alleen de vaderlandse rollades doet ruiken, maar ook de geuren uit exotischer keukens. Ik zou de kalkoen-met-sherry willen ruiken uit Andalusië, de geur van de dampende jul-glögg uit Zweden, ik zou de prikkelende rook van het vuur van dode wijnstokken uit de Périgord in mijn neus willen voelen en de opwindende zoetheid van de pruimenjenever-met-honing uit Macedonië. Neen, met Kerstmis niet de jeffigheid van de roos, maar de substantiële troost van de gans. Laten wij reizen, langs de fornuizen van Europa, die in de schemerige dagen voor het einde van het jaar de verblijvendste geuren verspreiden.

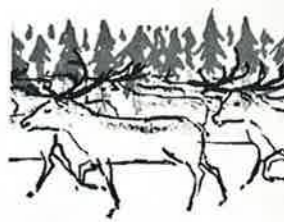

Goed, dat was het vuur af. Volgend altherblijvende traditie eren daarna stoks met botersaus en als nagerechte rijstrij met boter, suiker en kamel. De drank? Was dacht u... hier, uit kameren geschonken of uit huizen vanjas ergens in een hoek van de kamer grypt, en alvast aldus gedrooken: glas akvast, glas bier, eenvoert, eenvoert.

ACHTER HET FORNUIS

Zwaben

Wijkt voorbij naar de Zwaben en een vechting, haarmatig en redelijk opgesteld men ver het kersthoer verwacht. Neen, de overloed aan spijzen en dranken moet grandioos en verbijsterend zijn. Het materiaal moet een dergelijke euberantie bereiken, dat het geen materialisme meer is, maar de gesubstantieerde essentie van het leven zelf.

Op de eigenlijke kersttafel staan gevechten, waaraan men zich, zo vaak men wil, gaat bedienen. Een opvoering! Even aldus scheppen... Blijkt met Zwede visconterven in het 'vul'geze, leverpast, fraai versaat met harte eieren en gele gebroden warme wafel, broodkruis, minstens drie soorten gewone kaas, en als strikand en vet indelphont de gekookte en gebroden hant, die een even kinderlijke als feestelijke make-up heeft gekregen van ziltherpapier, huld en denegoren. Op een komstrijke staat de bouillon van de hant te prutten men doopt er het zoete roggelbrood in 'Vender zien we nog' appelenes (van bij de hant), biesma, augurken, monard.

het zwerd afvalden, en de hant samen in met een zelflichtig mege...

De drie klokken in een vechting... In een of ander Duitse vechting hebben de klokken, zachte nocht ongeklaar dat het Kerstmis is. Tegen het doer kaanen zacht verliche kerkermeester tekelen de naar haiten stonende kerkgangers zich af. Het gearlijk vechtel van de Menax de Minax is met vragende aandacht opgenomen, met minde vragende taal nu het materiaal vechtel vechten. We zijn immers in de Périgord, de streek van Frankrijk, waar de eukstulair zijn hoogste verlijning heeft gekregen en waar de meest gefortioneerde euksture kunstwerken in boerenkeukens worden gebouwd. In de zwart-berende schuiven van de boerenlijen kniet het vuur van dode wijnstokken, die aldus glorieus ten ontegaan in opvredende verkerken. Boven het vuur hangt aan een ketting de zwarte vechtel en dicht tegen de vuurloze staat de braadpan met de jonge gans, het doer bedoven onder gloeiende af. Op de rede...

Een rustige en toch levendige layout (de lijntekeningen zijn van een tweede kleur voorzien)

Wel? Zo hoop ik in de bad van een hofwester. Een ding is mij liden, die gedenkwaardige reis door het revede werelddeel dindelijk ge worden. Erakpi hemington en catonpersonel vuden in de evoel adakje van het bewoerd vanden. Het koning Eant mat de om te staken. Ege vkgelen en op haiten dtagit de KLM haar rümpes vnde vrekthol. En leven ik in het vette Lima mijn goddom van de v ligen hrog, van dat met een goeud van wvonneel want het was een vevreucht, op het dichts vovt een lange reis, te wegen behoven tot het elite korp van vnde nationale ledelvoort-maat-chappes.

Eigenz hoven de Overeen was gij n purser Jan Sint en de sh vande is koonig baby in slaap.

De vnt (onklike hrog aan de hant) en mijn ergen roesten wenen aan de overloed van licht, die ons ontroude, dichts een vortse kring de vervoerlijge reis rust. Hij was immensvialar vnde na de 13 uur nonstop naar de Atlantic was zijn gerangog rust ten einde.

terwijl hij de vleur van het vlegting op vta draude. Hoevel jassen ik reeds opgeh abd, hrovel k uimgemetes, di rüjke en vropjes kofke ik ongeduld had, hrovel we vnt Schepth waren gerant, kon ik vrueliek naar nagen, maar het varenas hooft was. En na vkgun we hore reeda naar Panama. Het varet van pruten vnde de KLM machiene lag zo vast als een trede van de raik. Al in de eerste Ely vnt baby begon te huilen, dautt varet Jan mij verhen met de veevden. Ga erin blyken of je kunt helpen? De Amerikaanse veevden van het kind varet of ik de nort in het vuggele van kon vevarenen. She is hungry I hant. In een noort is dat gebervd.

Pera - hnt veevle op de markt van Lima. Een kind hant uit den af hant van zje moeder.

En een half uur voort de honting in Panama gaat purser Jan met de flouet rond om alle vrentike machie en schiedrijke vrentoren die zich aan boord mochten betrekken tot te rezen. Ten dte de Panamee vrentorenen veplicht gestelde moattogel, vrekthde hij. In de vropen kon je onderald het vvoortzich gungevan?

Twee naast elkaar liggende pagina's met fotomateriaal

TOERISTISCHE TIPS VOOR NEDERLAND

Zuid van België
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

Een duidelijke en overzichtelijke presentatie van aanbevolen vakantie-adressen
Uitstekend tekenwerk, in goede harmonie met het paginabeeld en de tekst

in een paar decennia. Het Boech liet al merkbaar zien, wanneer men terugkeert België en West-Engeland met de achterland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

bijzondere manier; met veel drukte en toch ook de neiging naar. Geleidelijk, allen keuring in 't zijn gestoken, getroude handlaren, die ten koste van alles reizen afof het om hun leven ging, want het publiek moet zien hoe hun paarden kunnen 'gaan'!

Maar er komen - guldijk - niet alleen maar beesten en mensen. Er is meer te zien, want die laatste dag in den Boech is een feestdag, een dag van levende plechtvulligheden. Samen keuring is het een groot feest, waarbij de oude door meer een sportkrijgt mede met een velle indruk van krigen van het tegenwoordige leven der plattelandsbewoners. Men, in den Boech niet u het hedenlangere leven van de boeren en boerinnen en - hun kinderen Bij honden tegelijk, niet men daar frisse boerenmaatsjes en gasprijende jonge boerenkruis sporten. Er is muziek - op z'n Bebanis - met veel 'lam lam' en acrobatisch op zware paarden.

Maar het meest opvallende is de enorme belangstelling voor de daer die er in deze zij paardenkwa tijd nog leeft en vooral voor het zware werkpaard, bekend als 'de Belg' 'U kent ze wel van alle enkele boerenwagens, die uit reukende overweging nog - met de zware paarden - zijn aangehouden. Maar de Nederlandse fokker van deze enorme dieren spreekt zelf niet graag meer over een 'Belg', al in oude hede lukt het op die van het Belgische trekpaard opgevoerd. Soms lukt het hem hoort hij zijn prachtige, gepoetste dieren liever noemen, zoals het officieel ook hoort: 'Nederlandse trekpaarden'!

Kiosktijdschriften

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

De Middenrijn van België tot Nederland
De Middenrijn van België tot Nederland is de Middenrijn van België tot Nederland. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt. Het is een gebied dat van de Middelenrijn tot de Noordzee strekt.

Actie
MEET PLATTEN OP PLACHTEN
N° 80
7e JAARGANG
Grootste en de meest bekende
Foto-Actie
Maakt een
LITERAIR EN
POPULAIR
en
Stevig en
ROCK BODEN
Linda Young
en
Enkel met
FELASZAGEN
NOMINATIE
Fotografie
en
Looft in
dit nummer: Tiesch, Dierckx, Dierckx, Dierckx, Dierckx

Tot nu toe hielden we ons in de artikelenreeks 'Aspecten van het tijdschrift' bezig met een aantal geselecteerde tijdschriften, waarvan uit typografisch oogmerk iets goeds was te beleven. Het is echter ergens een dwaling van zelfverzekerde lieden, te denken dat op dit gebied de weinige artistiek goed-overwogen drukvoortbrengselen ook maar een berekenbare fractie vormen van het totaal der in druk verschijnende produkten. Niet dat de rest van het drukwerk het aankijken niet waard zou zijn, maar tegenover het werk van de avant-gardisten (waarmee we de betrekkelijk kleine groep van betere ontwerpers bedoelen!) zou men toch van 'burgerlijke' typografie kunnen spreken, waaraan geen kunst te pas komt. Om deze opvatting aan de werkelijkheid te toetsen, zijn we eens gaan snuffelen in de tijdschriften welke zo wekelijks via de kiosken aan de man worden gebracht. De vooralsnog bescheiden verzameling beperkt zich in hoofdzaak tot de goedkopere tijdschriften, welke dus binnen het bereik van een groot publiek liggen.

Het is natuurlijk ondenkbaar en onwettelijk om tijdschriften te gaan bekijken naar esthetische of technische kwaliteitsnormen, zonder inhoud en strekking in het geding te brengen. De tijdschriften welke wij thans op het oog hebben, zijn wat de inhoud betreft van begin tot einde aangepast aan de smaak en de vermeende behoeften van het publiek. Ze zijn daarbij – in overeenstemming aldus met het voorgaande – in geen enkel opzicht typografisch experimenteel. Enige bladen – zoals bijvoorbeeld de Amerikaanse tijdschriften *Life*, *Time* en *Look* – mogen niet zonder meer hiertoe gerekend worden en maken zeker qua inhoud een gunstige uitzondering.

Kiosktijdschriften

In de veelheid van kiosklektuur, met de aantrekkelijke, soms kleurige omslagen, zijn enige speciale groepen te onderscheiden:

- a familiebladen;
- b damesbladen;
- c amusement, sex;
- d ontspanning en ontwikkeling;
- e film, muziek.

Terwijl de damesbladen een grote plaats innemen en zich geheel of gedeeltelijk bewegen op het gebied van mode, koken en nog vele andere vrouwelijke specialiteiten, zijn mannetijdschriften ofwel bijzonder zakelijk of anders 'for men only'.

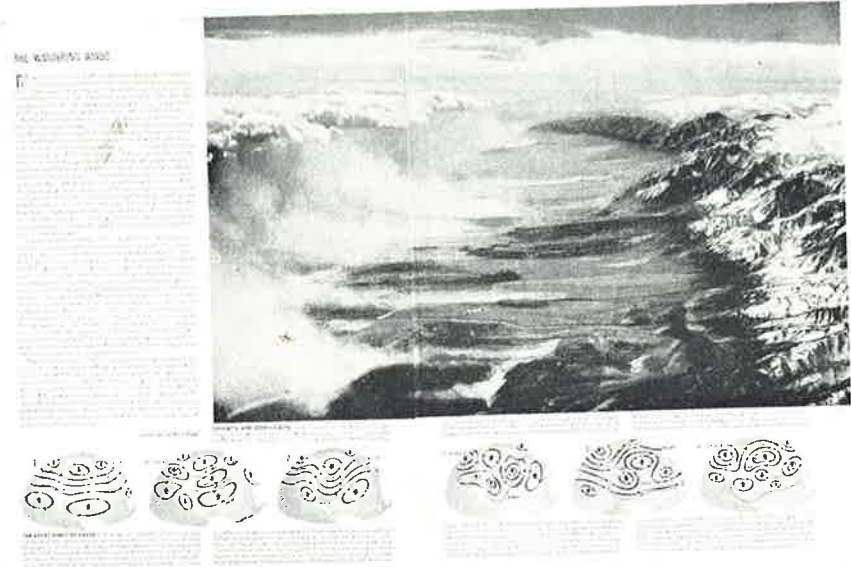
Tijdens de voorbereiding van dit artikel verscheen een prachtig boekwerk, dat zich hoofdzakelijk bezighoudt met de geschiedenis van de Nederlandse geïllustreerde pers (prof. dr. G. W. Ovink: 'Het aanzien van een eeuw', uitgave De Spaarnestad, 1958). Hieraan willen wij het navolgende ontlenuen: 'De na-oorlogse sociale nivellering uit zich ook in de geïllustreerde pers door een geamuseerd ontluiseren van eertijds geprivilegieerden en door een doelbewust naar voren schuiven van gewone mensen . . .' en '. . . kwam dus ook weldra het oude probleem aan de orde van een principiële keuze tussen enerzijds een oriëntatie op het instructieve, opbouwende, maar minder aan de behoeften van de brede massa appellerende materiaal en anderzijds een tegemoetkoming aan de populaire behoeften met behoud van voldoende niveau'.

Met de schrijver zijn wij het eens, dat de opiniebladen in de kring van de familiepers, *De Katholieke Illustratie* en *De Spiegel*, een eigen, principieel niveau weten te handhaven. Misschien dat ook *Vizier* nog tot de serieuze bladen gerekend mag worden. Elders hebben wij in dit verband ook nog het gemis aan een 'derde zuil'-blad aangestipt ('Het aanzien van een eeuw', Offset, 20 december 1958).

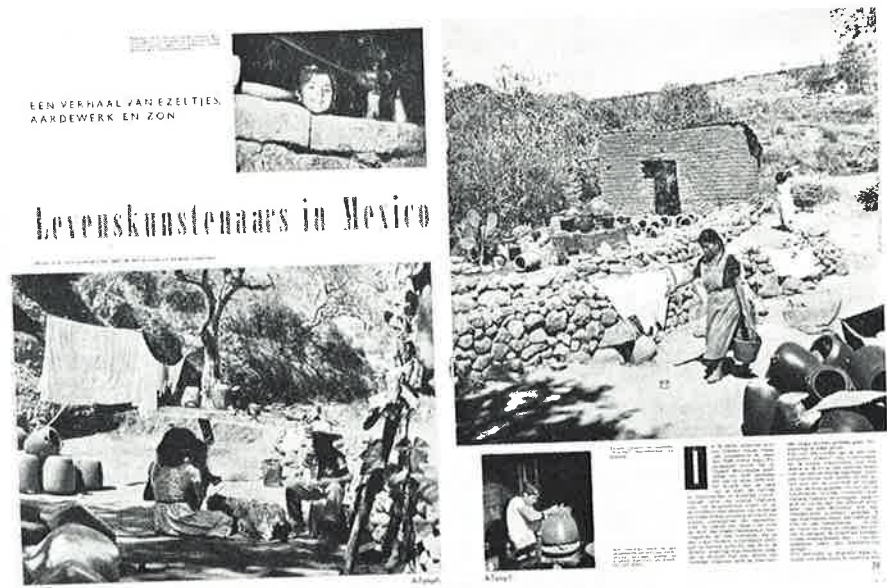
Familiebladen en damesbladen

De familiebladen hebben internationaal een zelfde soort uiterlijk en een gelijksoortige inhoud. Er zijn vele verhalen in omloop – en de waarheid lijkt ons niet verre! – van nieuwbakken auteurs, die voor hun geestes-kinderen geen andere uitgever kunnen vinden dan die van dergelijke bladen. Iemand moet ook wel met stomheid geslagen staan, als hij de oogst aan flauwe verhaaltjes van één week bij elkaar ziet. Er is een vaste inhoud van nieuws-in-beeld, van mode, van keurige happy-ending-liefdesverhaaltjes, van strips, van 'voor kinderen' en van heel nette mopjes.

Bij de damesbladen ongeveer hetzelfde, maar met een surplus aan recepten, make-up, tafel- en andere manieren en dan de onmisbare Helga, Mary Grant, Beatrijs, Vera, Fru Nini, Adine, mrs. Jim, Marie-Anne, Alma en Mary Grahame om liefdes- en andere perikelen op te helderen. Het is adembenemend waar men steeds weer nieuwe truitjes, pullovers, deuxpièces en soortgelijke zaken vandaan haalt. Maar ook menige goede raad kan men opdoen: hoe men 'zalig vaten wassen' kan, hoe men z'n gasten aan tafel moet bedienen, hoe men vermageren kan zonder het lekker eten te verminderen, dat 'gymnastiek voor de buikspieren' zo goed is, dat er 'gevaaren van de televisie' zijn, 'wie man sich bettet' (bespiegelingen over slaaphouding en karakter), hoe de bakvis de wereld leert ontdekken, hoe het precies zit met 'het fundament van goed en kwaad'.

Dubbel-pagina uit Life: hoogdruk in blauw en zwart, fraaie opmaak

De Spiegel: diepdruk, met goede opmaak, rechter pagina kleurendiepdruk

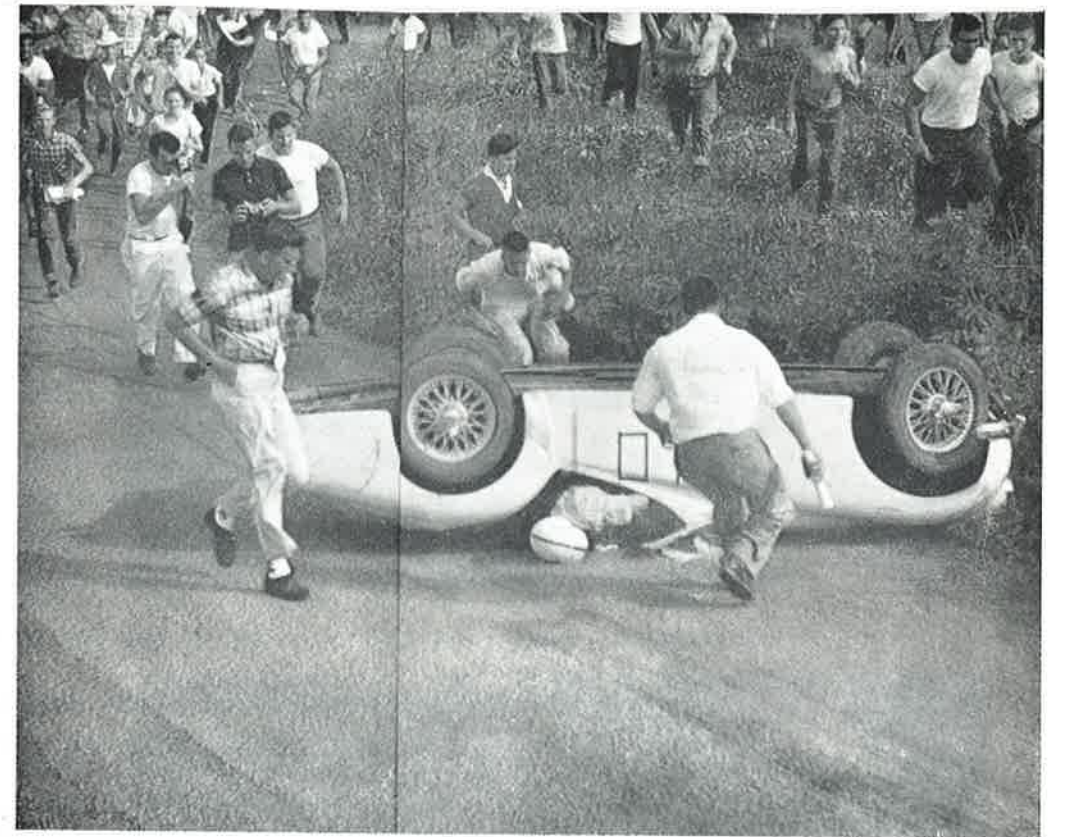

Het vrolijke genre

The Face of AMERICA

FLIP

The Washington Motor Club has... (text continues in a small, dense font)

Uitstekende dubbelpagina uit The Saturday Evening Post: hoogdruk, met kleur

Twee kleurpagina's uit Das Ufer: diepdruk met rustige layout en frisse kleuren

Ein ausserordentliches Modell von Jacques Fath... (text continues in a small font)

Het is wel verleidelijk om met deze soort bloemlezingen voort te gaan, maar het grafisch element mag niet in de verdrinking komen. We moeten overigens constateren, dat menige vakgenoot vele uren arbeid besteedt aan bepaald werk, zonder eigenlijk te beseffen met welke soort lectuur hij zich dan wel onledig houdt. Niet zelden tot z'n geluk!

Amusement en sex

Over deze rubriek zouden we eigenlijk maar helemaal moeten zwijgen, ware het niet dat juist hier zo'n enorm sterke bedrijvigheid blijkt te heersen. Zeker, ook hieruit is heel wat aan behartigenswaardige en wetenswaardige voorlichting te putten: filmkritieken, schouwburg- en theaterstukken, boekbesprekingen. Er zijn heus ook wel wat lollige dingen in het lichtere genre, strip-verhalen, ietwat pittiger 'grapjes', criminele stunts en nog wat sex.

Merkwaardig, hoe op dit gebied na de oorlog een geheel andere mentaliteit zich van de mensen heeft meester gemaakt. We hebben opvattingen leren aanvaarden, welke vóór 1940 zeker in bepaalde kringen taboe waren. Graag of niet, we worden – mede ook via de kiosk – geconfronteerd met 'confidenties' met 'badfoto's van lezeressen', met het 'Magazin des anspruchsvollen (veeleisende) Lesers', met 'Onthullingen over het huwelijk van . . .' enz. Evenals bij vele pocketbooks suggereert het omslag vaak een bepaalde tendens in de inhoud, welke in de regel niet geheel aanwezig blijkt, doch waarbij een zekere genoegdoening wordt verschaft in de vorm van filmsterren met weinig aan.

In enige landen heeft men ten opzichte van deze soort bladen een eigen opvatting, soms zelfs een zodanige dat het voor ons land te bont wordt. Toch is het hier soms al bont genoeg! Het zou evenwel fout zijn, te denken dat de sensuele plaatjes en pittige mopjes alleen van deze tijd zijn. De erotische verhalen in boekvorm kennen we reeds uit de oudste tijden, doch onze tijd is er wat minder achterbaks mee. Een interessante studie over deze 'geheime drukunst' verscheen enige maanden geleden in een buitenlands vakblad (dr. E. Weizmann: ' Erotische Literatur', Graphische Revue Osterreichs 11-12, 1958).

In de besproken groep ontmoeten we vrij dure tijdschriften. Voor *Capriccio* bijvoorbeeld, 64 pagina's op een formaat van 16,5 x 23 cm, met 3 pagina's advertenties, telt men f 1,85 neer. Voor *Panorama*, dus uit de groep familiebladen, bedraagt de prijs f 0,35 voor 48 pagina's op een formaat van 26,5 x 36 cm, met 9,5 pagina advertenties. Voor *Capriccio* wordt f 1,50 meer gevraagd, maar dan krijgt men ook 52 pagina's krantenpapier met Duitse en Nederlandse tekst en illustraties, met inbegrip van twaalf pagina's kunstdruk met filmsterren en 'Parade schöner Frauen'. Wanneer men het met een nummer heel erg treft, zouden er door de vriendelijke Nederlandse agent ook nog wel vier pagina's uit 'Sonnenfreude' bijgevoegd kunnen zijn. In het Engelse *Lilliput* – is a man's magazine! – treffen we 80 pagina's aan, waarvan 19 pagina's advertenties, formaat 20 x 25,5 cm. Het kost f 1,30, maar met 'Fashions in Dreamgirls', 'The perfect Murder' en 'Ever Eve' is men goed af. Naar de echt dure bladen in deze sector (f 3. - en veel duurder) zullen we maar niet kijken.

Ernst

Een blad als *Punch* staat op een ander plan en opent de weg naar de serieuze lectuur.

De sinds 1922 door De Witt Wallace en Lilia Wallace uitgegeven *Readers' Digest* wordt in dertien talen in een oplaag van twintig miljoen uitgegeven. Het formaat 13,5 x 18,5 cm is zeer handig en dit tijdschrift wordt vooral gewaardeerd door intellectuelen en degenen die er graag voor doorgaan. Voor f 1,15 maandelijks ontvangt men een Nederlandse editie *Het Beste uit Reader's Digest* (keuze voor de lezer), met 174 pagina's in omslag, waarvan 48 pagina's advertenties, gevuld met de Amerikanen welgevallige lectuur.

In de schaduw van deze Digest leven nog enkele soortgelijke periodieken, zoals de *Katholieke Digest* 1945, op hetzelfde formaat en ook uit het Amerikaans, en *De Kern*, de eerste Nederlandse Digest, sinds 1930.

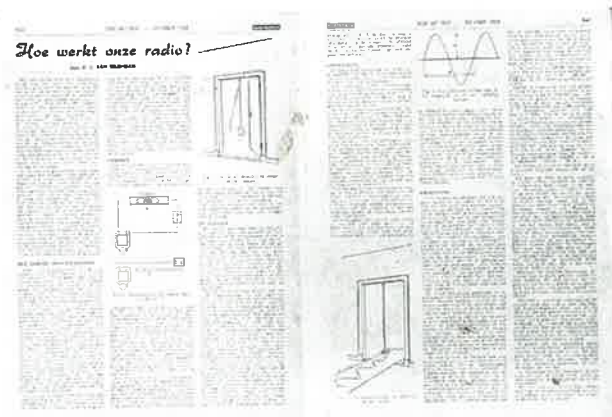
Niet geslaagde poging in Norsk Ukeblad: de kleurplaat zit niet harmonisch in de tekst

Vizier: uitstekende pagina's, in diepdruk (kopfoto in dit geval wat grof)

Prachtige pagina's uit Elegance, een maandblad in boekdruk

*Doe het zelf: een maandblad
in doodgevone hoogdruk,
zonder enige poging tot
opsmuk; zó dor is
toch ook niet nodig!*

De bekende uitgaven *Time*, *Der Spiegel* en *Newsweek* moeten beslist in de groep bladen van ernstiger karakter worden ondergebracht. Het weekblad *De Uitkijk* is na z'n bestaan in de illegaliteit een wat zielige figuur (arm en vies gedrukt).

Een blad als *Du* (Zwitserland) kennen wij niet in ons land. Prachtig uitgevoerd, met bijdragen op een zeer hoog cultureel peil, maar dan ook voor de goede prijs van f3,—!

Uitgever en lezer

De cirkelgang van het geld maakt het mogelijk, dat uitgevers de gelegenheid krijgen om een tijdschrift op touw te zetten, publiek te fascineren en tot de koopdaad te brengen, waardoor dan een ander deel van het publiek (soms ook dezelfde personen!) weer aan een boterham worden geholpen (i.c. de uitgever en zijn staf, de auteur, de tekenaar, de papiermaker, de drukker, de kioskhouders). Het gaat om 'the big idea', het heldere ogenblik. En die zijn er zo nu en dan wel. Tot de nieuwste verschijningen in ons land behoren: *Spreekuur thuis*, uitgegeven door een anonieme uitgever, in samenwerking met de vakvereniging van artsen; *Doe het zelf* van dezelfde anonieme, onder redactie van een ondernemende doctorandus, die blijkbaar ook een handige knutselaar is. Dit laatste blad vermeldde na één jaar bestaan een oplage van 65.000 exemplaren! Door niet vermelden van de redactie, niet ondertekenen van de artikelen en uitgegeven 'per postbus' wordt een sfeer van geheimzinnigheid gewekt, welke door het grote publiek wellicht niet gevoeld wordt, maar in de uitgeverswereld als minder prettig en ook minder juist wordt gevoeld. Voor het toerisme kwam het goed verzorgde blad *Reizen* de kiosken helpen vullen, uitgegeven door Dico, met behulp van een staf van medewerkers. Het streven naar een lang leven schijnt bij de mensen zo sterk te zijn, dat uitgever Martin een blad *Leven en gezondheid* kan exploiteren, verzorgd door een anonieme redactie en een inhoud bestaande uit niet-ondertekende en ten dele overgenomen bijdragen.

Het lijkt naïef om in dit artikel te spreken van een zekere verantwoordelijkheid van de uitgever ten opzichte

*Foto-stripverhalen
in het nieuwe diepdruckblad
Romance*

van de lezer. Het is dan ook goed, in een gesprek met een uitgever-drukker onomwonden te vernemen dat een uitgever geen filantroop is, maar een zakenman.

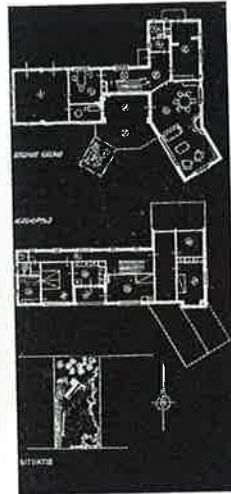
Uiterlijk en technische uitvoering

In de groep familie- en damesbladen loopt de uitvoering niet sterk uiteen. De oplage bepaalt meestal de techniek. Zodra een blad er beter uitziet, zal de oplage kleiner blijken en de prijs hoger. Vergelijk bijvoorbeeld de *Libelle* met *Elegance* of *Ladies Home Journal*. Toch gaat de samenhang van uitvoering (techniek) en oplage niet altijd op. In Europa worden geïllustreerde bladen in grote oplage overwegend in diepdruk uitgevoerd, Amerika heeft daarentegen overwegend weekbladen in hoogdruk, o.a. *Look* en *Time*¹. Een uitzondering is *Newsweek*, waarvan de in ons land gedrukte Europese editie in offset wordt gedrukt². Enige tijdschriften hebben een gemengde techniek: *Marie-Claire* (Parijs) heeft een binnenwerk in diepdruk en een omslag in hoogdruk; *Het Beste* (Nederland) is in offset; *Das Beste* (Duitsland) in diepdruk en *Reader's Digest* (Amerika) is weer in hoogdruk, *Wiener Magazin* heeft offset en diepdruk, *Gondel* (Hamburg) heeft een omslag in offset en een binnenwerk in diep- en hoogdruk. In sommige tijdschriften is de hoogdruk rotatie-krantendruk, maar *Life* wordt op illustratiedruk gedrukt, in raster 44.

De rasterdiepdruk leent zich als techniek wel bijzonder voor het populaire blad met enige kleurenpagina's. De opmaak (montage) geeft gelegenheid tot een speelse layout, waarbij letter, lijntekening, halftoonillustratie en eventueel kleur zich gemakkelijk laten combineren. Misschien is dit laatste wel de oorzaak van de veelal rommelige aanblik van deze periodieken. Van pogingen om tot een wat strakkere layout of een soort van eenheid te komen en van een consequente aanpak in dit opzicht is ons nog maar weinig gebleken, ofschoon bij *Vizier* misschien iets hiervan te bespeuren valt. Ter vergelijking valt nog eens te verwijzen naar de T&T-artikelen over de *Rayon Revue* (12e jrg. nr. 1) en *Range* (12e jrg. nr.5), welke een geheel andere opmaak tonen. Zeker mag de tijds- en gebruiksfactor hier niet verwaarloosd worden, maar toch dient men zich af te vragen of er nu heus zo kwistig met lettertypen moet worden omgesprongen. Is het wel zo prettig voor de lezer, met de fotografische zetmachine lettergrapjes uit te halen? We menen dat er zeker redenen tot ernstige twijfel bestaan.

waarom
niet

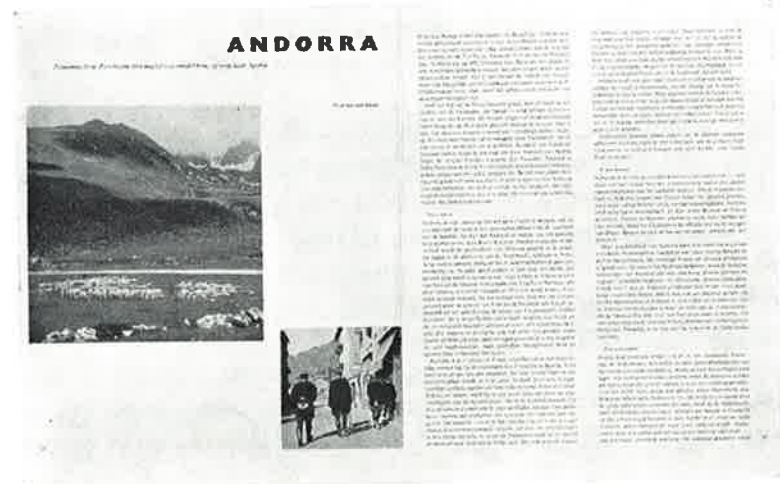

Iemand die over een huis gaat schrijven, moet eerst de vraag stellen: waarom niet? Het is een vraag die vaak wordt gesteld, maar die niet altijd wordt beantwoord. Het is een vraag die de lezer doet denken aan de vraag: waarom niet? Het is een vraag die de lezer doet denken aan de vraag: waarom niet?

De vrouw en haar huis: zwarte hoogdruk, een keurige layout, rustig en aangenaam te lezen

De vrouw en haar huis: zwarte hoogdruk, een keurige layout, rustig en aangenaam te lezen

Reizen, een maandblad in hoogdruk, met een evenwichtige layout

De kwaliteit van de druk loopt ver uiteen. Diepdrukbladen uit Zuid-Amerika, Spanje en Polen zien er afgrijselijk uit, meestal door het gebruik van slecht papier. Doch ook de in het algemeen beter verzorgde Europese bladen tonen vooral in de kleuren grote kwaliteitsverschillen.

Het is een voortdurend zoeken bij deze uitgaven naar het evenwicht tussen iets minder en iets beter papier, de inkt en de prijs. Een kleine prijsstijging van de papiersoort kan een machtige invloed op de kostprijs hebben, waardoor de verkoopprijs 'scheef' komt te liggen.

Er zijn bladen, die naast hun kleurenplaten ook nog rose, gele, groene en andere fonds toepassen. Zo wordt het tijdschrift hier en daar toch al te zeer tot een soort kleurenspectakel gemaakt.

Advertenties

De bladen worden bijna alle ontsierd door advertenties. Ontsierd is echter misschien niet het goede woord, want waren de advertenties er niet, dan zouden de meeste bladen niet kunnen bestaan. Nog maar kort geleden gingen een paar Amerikaanse bladen met miljoenenoplagen 'op de fles' doordat de adverteerders er niets meer in zagen! Die advertenties hebben trouwens ook nog een andere functie dan de belangen van de adverteerder te dienen en het blad financieel staande te houden, namelijk een voorlichtende functie. Ze zijn te zien als een onmisbare aanvulling van de tekst. Toch willen we dat 'ontsierd' handhaven, omdat men in de reclame nog maar al te vaak denkt dat 'hoe bonter' ook 'hoe beter' is. Men ontwerpt, schrijft teksten, tekent en fotografeert rondom het eigen produkt, als regel zonder het ontwerp ook in gedachte in het medium 'tijdschrift' te plaatsen.

Hoe ik 12 pond afviel in 3 weken

Ik had al zoveel over Cocos gehoord en toen ik las dat ik bij dit vermageringsmiddel de garantie kreeg dat ik slanker zou worden, want dat ik anders mijn geld terug zou krijgen, heb ik een paar besteld.

Kunt u zich mijn verbazing voorstellen toen ik de weegschaal oerzette, toen? En traditie? 12 pond minder zag nauwelijks? En ik heb het niet alleen ik voelde het ook terug. Geen wonder dat Cocos een garantie durft te geven. In de voor mij maar een vermageringsmiddel. Cocos.

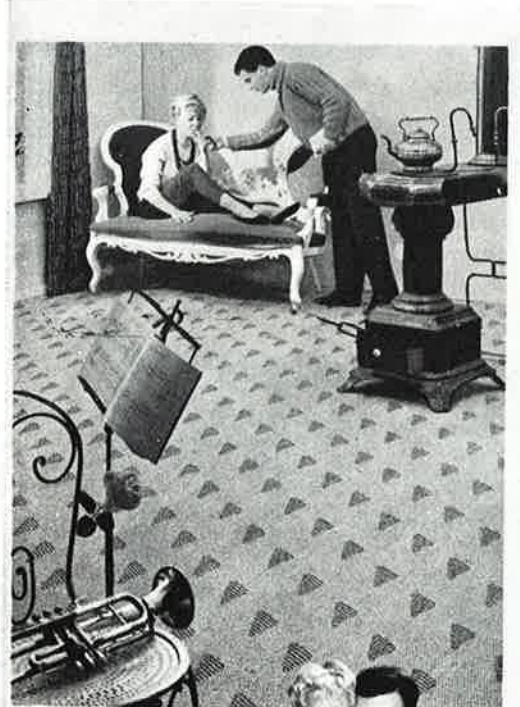
U kunt ook per briefkaart bestellen.

COCOS Het enige vermageringsmiddel met garantie

BESTELBON Zond te 4.40 per pak van 20
Cocosaampers, Gebroeders Oudevriel, 2 R 27
Jan. Oudevrielstraat 17, Postbus 1024, Amsterdam
Stuur mij 20 stuks voor 4.40 en 10 stuks voor 2.20
Alles in 2 weken, niets aan afgeven, stuur ik u het restant toe en krijg ik mijn geld terug.
NAMA: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Handtekening _____

wordt uitdrukkelijk verzekerd in deze goudblauwe verpakking. Alleen op de inhoud van deze verpakking wordt de 2-jaarige garantie gegeven.

Cocos om twaalf pond in drie weken af te vallen, maar.

Zij wist het! Ster-Cocos!

Over een goede vloerbedekking had zij diep nagedacht. . . . Zij gaf haar eigen flink de kant. En intussen wist zij het! Ster-Cocos! Dat spaarde enorm veel geld (de hele kamer belegd voor 1.168,-). En wat een kleur, warmte en gezelligheid! Zo duurzaam ook! De nieuwste, modernste kleuren en dessins niet U in Ster-Cocos.

Waarom Ster-Cocos zo voordelig is: Nederland is de grootste Cocos-productie ter wereld en betaalt daarom voor de grondstof de laagste prijs. Die lage prijs hebt U dus ook, als U Ster-Cocos kiest voor Uw kamer.

STER-COCOS.... sterk óók nog!

Beknopt kritisch overzicht van familiebladen

naam	land	formaat	techniek	layout/druk
ABC	België	27 × 35,5 cm	diepdruk	conventioneel
Aktuell	Noorwegen	25 × 34,5	diepdruk	beter
Today	Engeland	26 × 34,5	diepdruk	conventioneel/weinig kleur
Hjemmet	Denemarken	25 × 34	hoogdr. rotatie	conventioneel/vierkleuren-raster
Hjemmet	Noorwegen	25 × 34	diepdruk	rustig
Katholieke Illustratie	Nederland	26 × 36	diepdruk	kleuren fris/beter
Illustrated	Engeland	26 × 34,5	diepdruk	matig
L'Illustré	Zwitserland	28 × 38	diepdruk	beter/mooi van kleur
Jours de France	Frankrijk	26,5 × 35	diepdruk	wat grof/kleur normaal
Life	Amerika	26,5 × 34,5	hoogdruk	goed/weinig maar uitstekend kleur
Europese editie			offset	prachtig van opmaak en kleur
Look	Amerika	26,5 × 34	hoogdruk	bont/veel advertenties
			diepdruk	veel kleur en goed
Mimosa	Nederland	19,5 × 21	omslag offset	conventioneel/slechte en goede
			binnen diep	uitschieters/één kleur in binnenwerk
Noir et Blanc	Frankrijk	29,5 × 41,5	diepdruk	grof/alleen zwart
Panorama	Nederland	26,5 × 36	diepdruk	conventioneel/weinig kleur
Paris Match	Frankrijk	26,5 × 35	diepdruk	bont/veel kleur/foto's grof
Saturday Evening Post	Amerika	27 × 34,5	hoogdruk	goed/kleuren en druk uitstekend
De Post	België	27,5 × 37,5	diepdruk	slechte typografie
Quick	Duitsland	27 × 37	diepdruk	conventioneel/weinig kleur
			omslag fris	
Revue	Nederland	26 × 36	diepdruk	sensationeel/kleur omslag goed
Der Stern	Duitsland	26 × 36	diepdruk	conventioneel/omslag fris
De Spiegel	Nederland	26 × 35	diepdruk	beter/kleur goed
Tempo	Italië	26 × 35	diepdruk	conventioneel/matige druk
Vizier	Nederland	26 × 35	diepdruk	eigen stijl/zeer goed/typografie kan strenger/geen kleur
Wiener Illustrierte	Oostenrijk	28 × 37	diepdruk	duocolor/conventioneel/slechte druk

Dan nog iets over die heerlijke teksten: 'Versla uw verkoudheid', 'Haal in . . . en adem weer', 'Ne touchez plus . . . la nuit!' En wat zegt u van: 'Das Wohlbefinden Ihrer Füße spiegelt sich im Gesicht . . .', 'Het geheim van uw charme' (Eau de Cologne), 'Ein betörender Duft in einer vorzüglicher Brillantine', 'Nieuw om de schoonheid van de gevoelige huid te doen ontluiken', 'Het noodlot loert op u wanneer uw huid droog is en wanneer gij niet vandaag nog de beslissing neemt om dit te verhelpen', 'Benijdt niet langer de mooiste vrouwen ter wereld, gebruik . . .' Maar ook: 'De naaimachine met ingebouwde hersens', 'Schlank ohne Hungern' en 'Your perfume should whisper . . . never shout'.

Het is welhaast schokkend als men werkelijk de advertentieteksten gaat lezen. Meestal beperken we ons tot een vluchtig kijken en doorneuzen. Hier komt – zeker in de populaire bladen – een stukje reclamepsychologie om de hoek kijken, dat lang niet altijd sociaal verantwoord is. Er is op dit gebied veel mogelijk en de verschijnselen zullen zeker nog in raffinement toenemen als men met behulp van de zogenaamde diepte-psychologie vorderingen gaat maken: de 'motivation-research', het onderzoek naar de koopmotieven. In een recent Amerikaans boek werd reeds tegen de uitwassen van de reclame gewaarschuwd (Vance Packard 'De verborgen verleiders').

De maatschappij in de naar onze begrippen beschaafde landen, waar door materiële welvaart niet alleen door een beperkte groep veel geld te besteden is, blijkt als nadeel daarvan zwakten en rotte plekken te vertonen welke voor de massa – in het bijzonder voor de jeugd – funest kunnen blijken. Dat geldt ook op dit terrein van de kiosktijdschriften. Gelukkig beheersen 'nette' familiebladen nog steeds de Nederlandse huisgezinnen. Toch zijn ook hier de schoonheidsadviezen voor het oprapen en dringen ook andere zaken, ogenschijnlijk onschuldige, binnen. Zorgen moeten wij ons al maken over de wijze waarop de jeugd vertrouwd begint te geraken met criminele stripverhalen en sexbladen. Daar staat helaas maar weinig tegenover: *Ahoy*, *Olidin* van de Shell-juniorclub en *Kris-Kras* zijn er een paar.

Max Dendermonde heeft niet zo lang geleden een boek geschreven, dat wijst op het gevaar dat de wereld aan vlijt ten onder zal gaan. Van kioskladren maakte hij daarbij geen gewag. Het drukken er van moet dus verder gaan en we hopen nu maar dat het grote publiek ergens de grens van goed en kwaad zal weten te trekken.

¹ De Europese editie wordt tegenwoordig in Parijs gedrukt in offset.

² Newsweek wordt thans niet meer in Nederland gedrukt.

Een omslag in kleuren-diepdruk:
de kleur is nogal waterig en de onthoofde
juffer is geen succes

Better Homes and Gardens: in kleurenhoogdruk (een maandblad in 4.000.000 oplaat)

Kiosktijdschriften voor de jeugd

Er is zo langzamerhand al heel wat uit ons tijdschriftenstalletje te voorschijn gehaald. In deze soort tijdschriften willen we zoeken naar verband tussen inhoud, lezerskring en vormgeving. Zo ditmaal – ook om de aandacht die de verschijning van enkele bladen in de pers heeft gehad – enige tijdschriften 'voor de rijpere jeugd' eens van de plank genomen en vergeleken.

De lezer voelt wel, dat de gebezigde uitdrukking 'rijpere jeugd' een heel ouderwetse term is en ik haast me dan ook (om niet voor ouderwets te worden uitgemaakt) om de modewoorden 'teenagers' en 'twens' in te voeren.

Hoewel in onze jonge jaren wel enkele blaadjes 'Voor de jeugd', 'Voor het jonge volkje' of 'Ons kinderblad' bestonden, is er nimmer een tijd geweest waarin zo duidelijk bleek dat we de eeuw van de jeugd beleven. Maar ook nimmer heeft de business in al zijn vormen – ook in die van verborgen verleiders – zo brutaal bezit van deze tijdschriftenmarkt genomen. De bladen verschijnen als paddestoelen uit de grond en begunstigd door de hoogconjunctuur wordt een flinke aanval gedaan op het zakgeld van de jeugd van 14 tot plm. 30 jaar.

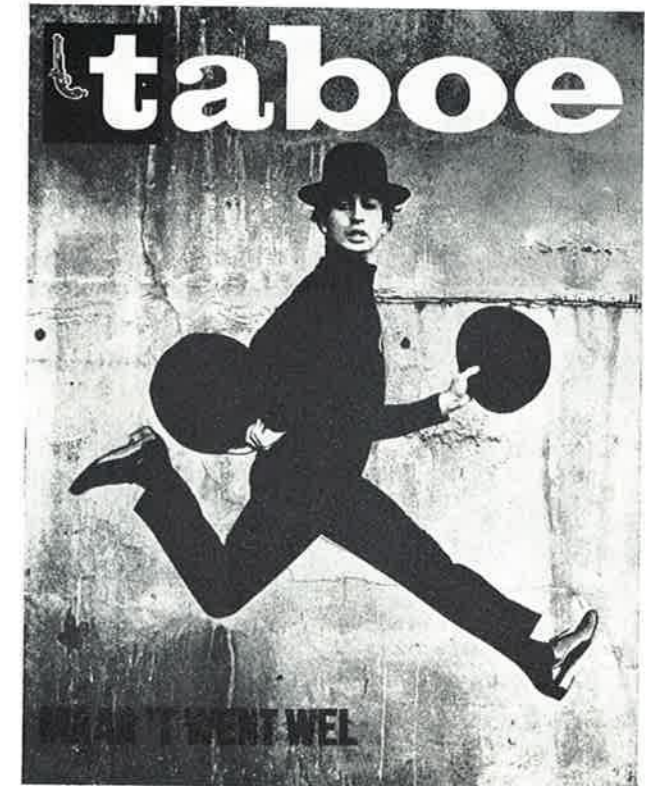
Het begrip teenager of teen (engels) en tiener (nederlands) is – evenals de aanduiding van een bepaalde groep met nozem, halfstarke e.d. – een uitvinding van de ouderen. De jeugd is ontdekt, veelal in zeer ongunstige zin; ontdekt als prospects, als gunstige markt, als afzetgebied. Op grond daarvan worden sommige tijdschriften om de advertenties heen ontworpen. Maar ook met bemoeizucht om ze voor te lichten over de eerste vriend (voor meisjes), over het maken van een afspraakje, over de eerste kus. De jeugd ziet zichzelf uitgebeeld, wordt benaderd, psychologisch en onpsychologisch getest, een enkele maal ook met goede bedoelingen.

We zoeken naar enig houvast bij de jeugd, we trachten ze weer in clubs en jeugdbewegingen te krijgen, maar onze ideeën wortelen te veel in wat wij zelf hebben beleefd. De jeugd is anders, niet slechter dan ooit te voren,

Geslaagde rommeligheid in O Cruzeiro (Rio de Janeiro): in diepdruck, zwart en kleur

Fascinerend omslag in zwart en rood (Taboe)

Oh Abendkleid, oh Rock und Bluse — jedes Kleidungsstück der jungen Dame erhält seinen richtigen Sitz erst durch das entsprechende Model, für das die Firma Triumph den hübschen Namen „Das erste Kleid“ geprägt hat. Das erste Kleid formt die Figur und behält die kleinen Mängel der Natur in unauffälliger und eleganter Weise. Das abendliche Angebot der Modelle ist wissenschaftlich garantiert, daß sich auch für jeden Geschmack 100% der Stoffe und für jeden Charakter des Passanten findet. Als Material wird vor allem Perlon und Nylon verwendet, oft auch verziert mit Stickereien und Spitzen. Über ein Dutzend verschiedener Farbtonen stehen zur Auswahl.

Das erste Kleid

Ein der schönsten Abendkleider in Triumph, das „Das erste Kleid“ in Nylon, Perlon, Seide und Spitze. Die Stoffe sind durchsichtig, die Verzierungen sind aus Spitzen.

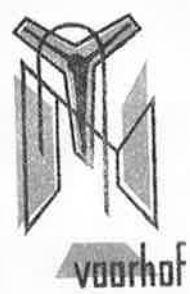

Ein der schönsten Abendkleider in Triumph, das „Das erste Kleid“ in Nylon, Perlon, Seide und Spitze. Die Stoffe sind durchsichtig, die Verzierungen sind aus Spitzen.

'Verborgene' dubbele advertentiepagina voor perlon en nylon keurslijffes (Party)

Kerkmuziek

Kerkmuziek en kerklied waren het onderwerp van het tweede symposium dat op 14 maart in 'voorhof' werd gehouden. Maar ook de afsluitende kerkdienst in de kerk van de Woud was een succes. Het was een avond van de Woud, van de Woud, van de Woud. Het was een avond van de Woud, van de Woud, van de Woud. Het was een avond van de Woud, van de Woud, van de Woud.

en kerklied

1. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
2. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
3. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
4. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
5. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
6. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).
7. Kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).

Zak met dit van het kerklied en die van het kerklied, dat allen verzoekt, in het Groot of in het Nieuwtestament (dit kerklied is niet te verwarren met een persoonlijk evangelie, maar als het Groot van het Nieuwtestament).

maar vrijmoediger, vroeger rijp, ook vaak vroeger persoonlijkheid. Maar dan weer persoonlijkheid op hun eigentijdse wijze en niet altijd met de verantwoordelijkheid die wij voor ze zouden willen bedenken.

Een belangrijke rol speelt de sex bij de jonge mens... en de gevolgen blijven niet uit. Steeds meer kom ik tot het inzicht, dat het de grote-mensen-omgeving is die de zaak vertroebelt. Door alle eeuwen heen is de ontdekking van de vrouw in het meisje en de man in de jongen een evenement geweest, soms een geleidelijke, soms een schokkende gebeurtenis. Nu worden er boeken en tijdschriften aan gewijd, nu worden zeden-schandalen dagelijks in de krant aan het licht gebracht.

Films en boeken suggereren dat een degelijke verlovings en een trouw huwelijk tot de 'achtergeblevengebieden' behoren. En nog immer worden op de scholen bij de biologie sexeloze mensen behandeld: mensen die spieren, beenderen, magen en longen hebben, maar geen geslachtelijke eigenschappen bezitten. Ook om deze problemen heen worden nu tijdschriften gebouwd: positieve, negatieve, pittige en flauwe.

In Frankrijk verscheen een boek 'Les nouveaux aristocrates', waarmee zijn aangeduid jongens en meisjes van 16 tot 19 jaar. De schrijver, Michel de Saint-Pierre, heeft een grote groep jongeren geënqueteerd en het antwoord op de vraag 'Wat kunnen we van de jeugd over tien of twintig jaar verwachten?' is interessant genoeg. 'Ik ben geen profeet', zegt de schrijver, 'maar ik verwacht er alles van. Van de generatie die de mijne is, houd ik niet. Ze heeft mij niet teleurgesteld, want ik heb nooit iets van haar verwacht. De jeugd van thans is integendeel zo nieuw, zo verschillend, dat elke hoop geoorloofd is. Het zijn vernieuwers, met het verstand waar de geleerden van het atoomtijdperk op wachten. En als ze nu nog vreemdelingen op aarde zijn, zullen zij die zeker morgen omvormen in de zin waar wij van dromen.' Ik wil achter deze schrijver staan en het opnemen voor de duizenden jongeren die normaal hun puberteit en adolescentie beleven in een normaal gezond gezin en er geen drama van maken!

Boven op mijn stapeltje ligt Party, een klein formaatje, een paar in kleurenoffset gedrukte pagina's om een armoedig stukje boekdrukttekst. Een Duits niemendalletje met wat filmsterren, mode, platennieuws, jazz, briefwisseling, liefde en een stukje opvoeding in etiquette. Er staan maar een paar advertenties in, maar de dubbele pagina 'Das erste Kleid' mag er wezen.

Een achtenswaardige tegenhanger is 'het blad van jonge mensen'. Uit een oud nummer diep ik een beschouwing op over kerkbouw en beeldende kunst. Er werd ook een soort enquête gehouden: of ze ideeën hadden voor een kerk. Helaas niet of nauwelijks. Een twaalfstal jongeren werd gepolst over de beeldende kunst in de kerk. Antwoord: 'niet te veel van dat spul in de kerk' en 'de ouderwetse boel opruimen'. En als dan de schrijver op het antwoord 'glas in lood is wel mooi, maar neemt zo veel licht weg' constateert dat dit eigenlijk verschrikkelijk is, vind ik dat ook deze schrijver van de jeugd niet alles begrijpt. Overigens is de inhoud van dit kerkelijke jongerenblad fris en degelijk. Er staat zelfs iets in over Joan Haanappel en Sjoukje Dijkstra, maar ook iets over het Verenigd Europa. De uitvoering in offset is uiterst eenvoudig, maar strak en goed.

Romance is een typisch 'weekblad voor twintigers' in de stijl van de bekende damesbladen. Ook de uitvoering is gelijk. Zelfs Monica ontbreekt niet en wel in de geest van: 'Paula te B. Maar natuurlijk moet u die jongeman geloven. Hij heeft vroeger vriendinnetjes gehad, meisjes met wie hij uitging en vertier zocht. Maar u verkoos hij als zijn meisje.' In zo'n nummer is plaats voor afgoden als Paul Anka, die beslist heel uitvoerig moet vertellen van zijn carrière. Hier is ook ruimte genoeg om nylonkousen, grammfoonplaten, bier (dat is toch zo goed voor de jeugd!), schoonheidsmiddelen en vooral veel tegen jeugdpuistjes aan de man te brengen. De opmaak is navenant: fantasieloos.

Een drietal Amerikaanse bladen is nu aan de beurt: Teens, Hollywood teenagers en Ingenue, uitgegeven door Dell Publishing in New York. Ingenue, speciaal voor teenage-meisjes, is gedrukt in diepdruk met spaarzaam

Vertrouwelijk

Omhelst Deboras
Waar is je tante? Zouder dat kan je niet. In de hand moet je haar nemen. De hand is het meest zachte deel van je lichaam. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou liefheeft. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert.

Waarom?
Waarom is het zo belangrijk om de hand te nemen? Omdat de hand de spiegel van het hart is. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou liefheeft. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert.

Waarom?
Waarom is het zo belangrijk om de hand te nemen? Omdat de hand de spiegel van het hart is. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou liefheeft. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert.

IK PAUL ANKA!

SLOT
In New York staat de politie met zijn handen op de schouders van de beroemde zanger Paul Anka. Hij zit op een bankje in het park en wordt omringd door een groepje fans. Hij kijkt naar hen met een glimlach, maar zijn blik is vooral gericht op de politieagenten die hem omringen. Het is een spannend moment, want Anka is bekend om zijn rebellie en zijn avontuurlijke levenswijze.

Waarom?
Waarom is het zo belangrijk om de hand te nemen? Omdat de hand de spiegel van het hart is. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou liefheeft. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert.

Waarom?
Waarom is het zo belangrijk om de hand te nemen? Omdat de hand de spiegel van het hart is. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou liefheeft. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou respecteert. Het is de hand die je moet nemen als je wilt dat iemand jou waardeert.

Die Paul Anka toch! (Romance)

Prettig van opmaak en stijl (Ingenuë, for teen-age girls)

THE NEW ETIQUETTE FOR TEENS

THE NEW ETIQUETTE FOR TEENS
This book is the most popular etiquette book today. It covers all the situations you will encounter as a teenager. From how to behave at a party to how to write a letter, it provides practical advice for every occasion. The book is written in a simple, easy-to-understand style that makes it a must-read for every teen.

MIJN GROOTSTE HEER
MIJN HETTEL LIP
MIJN FIEM

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

gebruik van kleur. De inhoud is zeker meer opvoedend dan van Romance en ook de opmaak is hier en daar wat jeugdiger en minder damesbladachtig. Er is steun in te vinden voor mijn mening dat de jeugd niet slechter is dan vroeger, want zelfs Socrates (5e eeuw voor Chr.) blijkt niet tevreden te zijn geweest: 'Onze jeugd bemint de luxe. Zij heeft slechte manieren, minachting voor het gezag, geen respect voor ouders. Zij staat niet meer op als ouderen de kamer binnenkomen. Zij spreken hun ouders tegen, kletsen in gezelschap, schrokken hun eten op en tiranniseren hun leraren.' Tja, wat moeten we daar nu nog aan toevoegen!

Hollywood Teenagers geeft duizend tips van tiener-sterren. Het is in heel slechte diepdruk uitgevoerd en heeft een goede opmaak. Allerlei ster-ontdekkingen passeren de revue, bijvoorbeeld Gill Haworth, die op 14-jarige leeftijd is ontdekt, Elvis Presley, van wie men precies moet weten hoe hij zichzelf en zijn 'teenlove' voelt en Bobby Rijdele, die vertelt van de grote verandering om van jongen man te worden.

Van geheel andere inhoud en gehalte is **1000 tips for Teens**, ook in diepdruk, omslag in hoogdruk. Dit blad wil voorlichting geven en staat onder toezicht van de Medische Vereniging van New York. Op openhartige wijze (bij ons onmogelijk te achten) wordt hier over het seksuele gesproken: Sex isn't a secret. Dit tijdschrift, dat met geringe frequentie verschijnt, bevat geen enkele advertentie. Een alleen-maar-naar geval is het driemaandelijks

verschijnende Belgische blad *Teenager*. Het presenteert in offset gedrukt 'twaalf foto's groot formaat van vedetten die in de smaak vallen van elke teenager'.

In Duitsland verscheen in 1959 *Twen*, binnenwerk in diepdruk, omslag in offset. Dit tweemaandelijks blad betekende een radicale afwijking van bladen als de reeds aangeduide. Het probeert niet alleen een blad voor de jeugd te zijn, maar heet 'Revue der zwanzigjährigen', een blad dus waarin getracht wordt voor en van de twintigjarige problemen (Heiraten nur weil ein Kind kommt?), interesses en mode te brengen.

Een navolging werd – aanvankelijk onder dezelfde naam – het Nederlandse *Taboe*. *Twen* voert als symbool op het omslag en bij bepaalde bijdragen een trompetje, *Taboe* maakte er een revolvortje van. In bijna elke krant is over de inhoud en de medewerkers van *Taboe* geschreven. Bekende namen zijn erbij: Remco Campert, Tom Pauka, Simon Vinkenog als scribenten en Ed van der Elsen, Joan van der Keuken en Eddy Posthuma als fotografen. Wat ons hier erg interesseert is de opmaak in relatie tot de inhoud. Schreeflose letters, diapositieven en grove korrel-foto's behoren tot de ingrediënten waar de layoutman Marinus H. van Raalte zijn nummers mee in elkaar zet. Hij slaagt er goed in, want naast de opmaak van de familie- en damesbladen is dit blad een fris, progressief verschijnsel. Wat ons treft en boeit is ook de inhoud, een bepaalde probleemstelling, die de

**SEKSE
MAG
GEEN
RAADSEL
ZIJN**

L. J. Jordan ontmoette een
zipsinzien volmaakt sekse-
ze verschijning, representatief
voor vele leeftijdgenoten:
een roef lang haar piekend
over de capuchon van een op
kniehoogte afgestelden mon-
nikspij, geïezelig dunne benen
in een nauwsluitende panta-
lon, blote voeten in sandalen.
Meisje of jongeling, vroeg hij
zich af. Het werd aanleiding
tot een mediatie over het wis-
selend erotisch ideaal, dat een
halve eeuw lang vooral op het
filmdoek geprojecteerd werd.

Een zusje of broertje van Twen in opmaak en presentatie (Taboe)

Veel illustraties, veel wit en niet te veel tekst (Oscar)

Italië brengt eigentijdse **bruid**

Deze twee foto's uit de nieuwe
Italiaanse voorjaarscollectie duiden
er op dat de haute-couturiers
er steeds meer in slagen
'het eeuwige-klassieke' bruidstoel
een eigentijds aanzien te geven.
Specifiek van dit jaar is het kroontje
van de sluier, dat hetzelfde motief
draagt als de stof van de japon.

MODEL: LIA MARCONI

VOER: LUCIANI

opmaak ook oproept. Natuurlijk is hier evenmin sprake van een uitgave om uitsluitend de cultuur en de jeugd te dienen, ook commercieel tracht de uitgave verantwoord te zijn, maar men heeft niet willen voldoen aan de smaak (smakeloosheid) en oppervlakkigheid (kleinburgerlijkheid) van een bepaald deel van het publiek. Het blad is uitstekend in offsetrotatie gedrukt. (Intussen echter is gebleken dat deze poging het moest afleggen tegen de flauwe blaadjes met filmsterren en plaat-idolen.)

Wanneer ik ten slotte nog iets zeg over het jongste verschijnsel op dit gebied, *Oscar*, is het met schroom en in afwachting. Dit grafische produkt van de kersverse diepdrukinstallatie van Drukkerij De Boer is naar inhoud veel minder op een bepaalde, progressieve groep van de jeugd afgestemd dan het voorgaande blad. Men houdt rekening met de gemiddelde interesse en men tracht toch de damesbladsfeer te ontwijken. Men is er nog niet in geslaagd om de juiste toon te vinden en zich tot de zelfstandig denkende teenagers te wenden. Zo zou men achter 'Nederland in de ban van een nieuwe B.B.' denken aan de ideale vrouw voor vele mannen of aan de nogal omstreden organisatie voor de burgerbescherming, terwijl het Betty Barclay-kleding blijkt te zijn. De layout belooft meer dan de inhoud. Men zou ook de adverteerders nog onder de knie willen krijgen. Als men de uitstekende titelpagina naast de vreselijke LOI-advertentie ziet, dan is de afstraling van de laatste funest op de titel. Wat zou er niet van de inhoud en van de layout te maken zijn, als ook de adverteerders zich realiseerden welke lezersgroep men zich voorstelt. Dat had bijvoorbeeld 'Lovable bra' in *Taboe* beter begrepen. We blijven de tijdschriftenwereld gadeslaan en zullen er zeker nog wel wat wetenswaardigs in ontdekken.

Omslag in hoogdruk
(Hollywood Teenagers)

YOU
are
more
important
than
your
clothes

continued from page 34
be transformed for the occasion. What colors are basic? Black, navy, white, grey, beige—whatever you take to the background, or stand on its own in the foreground.
If you're buying a sweater don't get one with heading unless you have three or four other sweaters at home. It's better to buy one good classic sweater (knit neck, crew neck or button-down-the-front) than ten less expensive and fancier ones. A good classic sweater never dies.
If you have one pair of black patent leather pumps, a pair of weather-white shoes, a straw handbag, a single but becoming little hat, you are ready to face the world on any summer day or evening and know (if you haven't forgotten to put on a dress) that you look good.
The important thing to find out when you make a date is—where are you going? If he doesn't tell you, find five to six (not more) things to do, but when he sets the date) they are funny. If you don't dress right they blame you, not themselves.
GOING TO A DANCE? Ask how it's formal, so that you will not turn up in your basic sweater and skirt (that's getting a little too basic). To a waltz? The sweater and skirt with pearls and medium-heeled pumps—instead of white wool socks and sneakers) are fine. Even if he isn't as tall as you'd like, wearing pumps won't change him. You'll just look like a character. Of course you can wear neat flat shoes (with stockings)—that's up to you.
If your date happens to be a tall one, don't rub out and buy four-inch heels to go with him. Maybe you won't break a leg, but you'll look like what you are. Short. That's not bad, but you'll also look out of proportion. Talking about proportion, if you're mad about please make sure they don't hang too far below the knee. They're

supposed to be short and cute—and medium heels go best
GOING TO A PARTY at someone's house? Leave your summer party dress in the closet. Your business more dress you in black pants; won't you feel overdressed? But don't you wear pants, though (that's the hostess' privilege). You wear something pretty and not too belated that will attract the eye without blinding it.
Never wear socks on a date unless you're going to a picnic in the beach, bicycle riding—or outdoors in dirt. And don't wear flaky clothes because you once saw your date with a girl in red satin. (If he likes her as much what's he doing with you?) You stick to your type. If you are a softie, a slinky girl, you will look ridiculous in red satin. Then you will start to feel ridiculous and nervous.
No matter what the occasion, wear clothes that express your own personality, and that are comfortable. Even if you're wearing a formal for the first time you can feel at ease if it isn't out done to have exposing all the same simple on your neck and shoulders, but it isn't all up the high thigh for night club suggest, and it isn't all up so tight that you can't walk.
Wear clothes that go together. Dangling rhinestone earrings don't go with a shirtwaist dress and flat shoes on a bowling date.
And don't decide what you're going to wear one hour before your date. That's not enough time. One hour before your date your whole outfit—from your fresh hair and painted up—should be all in one place and ready to go on. And you should be in the shower or tub singing along the soap bubble. That way you won't be a nervous wreck by the time the doorbell rings. You'll be ready, and you won't have to give another thought to the way you look.

Goede opmaak van een goed artikel (Teens)

Prachtig fotomateriaal, goed gecomponeerd op twee pagina's (Duitse blad Twen)

DAS KLEINE SCHWESTERCHEN BIN ICH

Was tut ein Mädchen, wenn es Bardot heißt? Eigentlich kann sie nur ganz anders sein. Das Gegenteil tun. Ob die Sommerprossen recht sind? Man kann natürlich auf einer so flüchtigen Fotografin die Höhenunterschiede nicht recht überprüfen. Aber es scheint doch, als gebe es solche. Sie ist auch etwas zu angesprochen, um Genueres zu sagen. Denn wenn man sich an ihre Schwester Brigitte erinnert, erinnert man sich ja vor und überwiegend an Details, die man z. B. von Albert Schweitzers Haushälterin gewiß nicht kennt. Das Gesicht, das man hier sieht, Majanus Gesicht, ganz ein anderes. Typ Mädchen. Es ist frischer, sportlicher, offener. Da hat Wind die ganze etwas müßige Pubertätsrolle herausgespult. Wenn Sie mich fragen? Fein, daß sie so aussieht. Sie steht bestimmt im Schatten ihrer großen Schwester. (Und die wirft je bei richtiger Perspektive eine Menge.) Aber was wird, wenn Brigitte in Zukunft zugespült dabei wie in ihrem Babette-Film? Nicht mehr prägnant und unverwundlich Männer verwehrt. Nur noch Hausfrau und Mutter ist. Da können wir nur Angst haben um Majanus, was sie sich denn als Opposition ausdenken muß.

Hallo, Schwester! Ja, das ist sie. Die Schwester von...
Also, sie hat mich schonen Namen. Er regnet wie kammer. Obit auf der Zunge, Majanus. Mächtien Sie so heißen? Ich hätte gerne eine Freundin, die so hübsch heißt. Falls sie nicht dabei aussieht wie Lisa Maxwell. Und das gibt es ja. Wenn man sich so die Männer ansieht, die Singlefreud heißen...
Die Schwester unserer Schwester heißt neborbor Brigitte. Nun aber alle mal schön nachdenken Brigitte - zum Teil, was heißt schon Brigitte! Sprechen Sie es mal anders, so mit kurzem Schluß und stämmigem ich. Ja, dienees. Das Kind heißt Bardot, Majanus Bardot. Nicht gedacht, was? Dem Namen nach müßte sie der Star sein und nicht die Brigitte. Aber darauf geht es eben nicht. Wenn die Eltern Bardot ihre Ehefrau früher Agnes genannt hätte, wäre sie vermutlich trotzdem kein Tugendbrotzen geworden. Wenn man sich schon nicht an einem ziemlich beliebigen Stand spielen läßt, um endlich zu werden, die nicht einem kein Name mehr. Da ist man festgelegt. Auf Rollen, meine ich, nur auf Rollen.
Und doch verpflichten Namen Tannenberg etwa. Aber auch Bardot.

Nog twee kiosktijdschriften voor de jeugd

M'n speurzin voor tijdschriften richtend op enige kiosken in Duitsland, vond ik een tweetal uitgaven die de moeite van het bespreken waard zijn. In mijn vorige artikel (TéTé 16e jrg. nr. 4) zocht ik naar vooruitstrevende tijdschriften voor jeugdigen, die zowel naar inhoud als vormgeving aandacht verdienen. Vastgesteld moet worden dat zowel het gunstig beoordeelde *Taboe* als *Oscar* reeds ter ziele zijn gegaan.

Als we allereerst echter in Nederland de tijdschriftenmarkt in het algemeen bekijken, blijken er in de eerste plaats enige geïllustreerde richtingbladen te zijn: *De Katholieke Illustratie*, *Beatrijs* (r.k.); *De Spiegel en Prinses* (pr.chr.). Daarnaast een paar neutrale bladen, doch uitgegeven door een r.k. uitgever: *Panorama*, *Rosita* en *Libelle*. Resten dan nog enkele bladen die neutraal of kleurloos mogen heten: *Eva*, *Revue*, *Wereldkroniek* en *Margriet*. Vóór 1940 bestond daarnaast nog een zich goed ontwikkelend *Wij*, uitgave van De Arbeiderspers, helaas niet weergekeerd.

Bij de niet-geïllustreerde weekbladen zijn de zuilen wat scherper te onderscheiden, want daar zien we als twee links gerichte bladen *Vrij Nederland* en *De Groene Amsterdammer* met het katholieke blad *De Linie* (heel goed van opmaak) en het liberale *Elsevier's Weekblad*.

Er blijkt in ons land geen plaats te zijn – misschien ook gebrek aan bereidheid er geld in te steken – voor een 'gedurfd' jeugdblad. In West-Duitsland vond ik *Aufwärts* en *Kontraste*, beide richtingbladen, die ook in de kiosker verkrijgbaar zijn. Opmerkelijk is het ontbreken van enige advertentie. Dat was immers de doodsoorzaak van de beide Nederlandse bladen, die ik in het voorgaande al aanduidde.

Aufwärts beleefde reeds zijn veertiende jaargang en is een uitgave voor jonge mensen van de Deutsche Gewerkschaftsbund in Keulen. Het tijdschrift geeft een rijk gevarieerde inhoud, waarin politiek (herinneringen aan Hitlers rijk, brief aan Chroestjow, boodschap van Kennedy aan de arbeiders en de DGB te Berlijn, oproep van de Unicef), kunst, boekbespreking, verhalen, handel in meisjes (wist u dat in München in één jaar 1100 minderjarige jongens en meisjes van huis wegraken of weglopen?) en staking van ateliermeisjes elkaar afwisselen.

Dit alles gedrukt in tweekleurendiepdruk, zwart en blauw, bij DuMont Presse in Keulen. De layout is tamelijk streng en houdt zich ver van enigerlei sensatie. Het blad vormt in zijn sobere en toch indringende uitvoering een prachtige tegenhanger voor de ons reeds bekende tienerbladen met fans en sterren.

Dit jeugdblad van het Westduitse vakverbond is natuurlijk niet uitsluitend kiosklad, maar het feit dat het er te koop is maakt het tot een frisse, voor de toekomst hoopgevende verschijning tussen de andere vluchtige lectuur.

Van geheel andere allure – zeker wat betreft de uitvoering – is het tijdschrift voor jonge volwassenen *Kontraste*. Nummer 3, waar het hier om gaat, is gewijd aan het kleurlingenvraagstuk. Het blad verschijnt op onregelmatige tijden en heeft steeds een bepaald motto. Er zijn tot nu toe vijf nummers van verschenen. Van de hier niet besproken nummers geven we de titels: nr. 1 'Wat kost de vrijheid?'; nr.2: 'Ligt, vrienden ligt'; nr. 4: 'Het jaar nul'; nr. 5: 'Liefde, flirt, sex'.

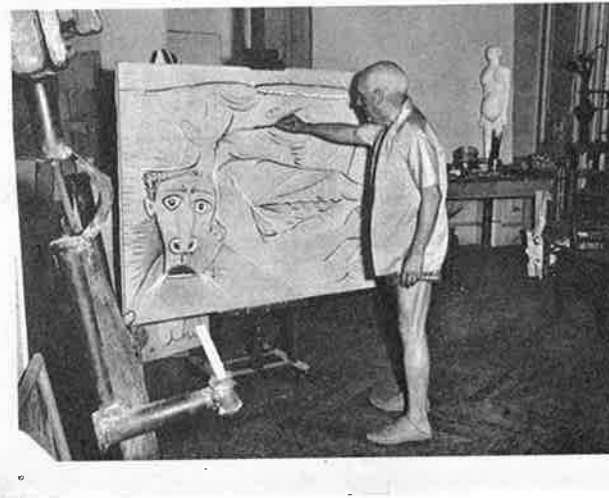
Het voorliggende nummer 3: 'Partners in vrijheid', geeft een soms adembenemend beeld van het rassen- of kleurlingenvraagstuk. Daarom zo adembenemend, omdat steeds weer naar voren komt hoe de desegregatie ofwel het opruimen van de discriminatie, niet een theoretische zaak is. Vaak blijkt het 'Alle Menschen werden Brüder' niet alleen een zaak van elkaar open tegemoet treden en vriendelijk zijn. Het is een opgave die niet is

Picasso

Die Jugend

Die Frau

Das Lachen soll nicht aus der Welt kommen!

Das Lachen soll nicht aus der Welt kommen! Ein Artikel über die Bedeutung des Lachens in der menschlichen Existenz, von einem Autor, dessen Name nicht vollständig lesbar ist.

Prachtige voorlichting over Picasso en zijn kunst, streng van opmaak, nodend tot kijken (Aufwärts)

Goede tekstpagina's met uitstekende illustraties (Aufwärts)

Die Sache mit Dad

Die Sache mit Dad. Ein Artikel über die Beziehung zwischen Kindern und ihren Vätern, mit persönlichen Erfahrungen und Beobachtungen.

Mit Frack und Orden

Mit Frack und Orden. Ein Artikel über die Bedeutung von Anstand und Ehrung in der Gesellschaft, mit historischen und zeitgenössischen Beispielen.

AFRIKANISCHE KRANKHEIT. Ein Artikel über die gesundheitlichen Herausforderungen in Afrika, die Auswirkungen von Krankheiten und die Rolle der Gemeinschaft.

15 Fragen haben wir an farbige Studenten und Praktikanten aus Entwicklungsländern gerichtet. Hier sind die Antworten von sechs der Interviewten:

	Egypten	Äthiopien	Syrien	Indien	China	Thailand	
FRAGE 1	Welche Länder sind für Sie die wichtigsten Entwicklungsländer? Wie ist die Situation in diesen Ländern? Welche Probleme haben diese Länder? Welche Chancen haben diese Länder?	Ich bin aus Ägypten und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Äthiopien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Syrien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Indien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus China und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.
FRAGE 2	Welche sind die größten Probleme in Deutschland? Welche Chancen haben diese Länder? Welche Probleme haben diese Länder? Welche Chancen haben diese Länder?	Ich bin aus Äthiopien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Syrien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Indien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus China und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.
FRAGE 3	Welche sind die größten Probleme in Deutschland? Welche Chancen haben diese Länder? Welche Probleme haben diese Länder? Welche Chancen haben diese Länder?	Ich bin aus Äthiopien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Syrien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Indien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus China und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.
FRAGE 4	Welche sind die größten Probleme in Deutschland? Welche Chancen haben diese Länder? Welche Probleme haben diese Länder? Welche Chancen haben diese Länder?	Ich bin aus Äthiopien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Syrien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Indien und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus China und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.	Ich bin aus Thailand und ich bin in Deutschland. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte. Ich bin in Deutschland, weil ich hier eine Ausbildung machen möchte.

Tekstoplossing in tabelvorm: een opmaak die ver uitgaat boven die van welk tijdschrift ook! (Kontraste)

Evenwicht tussen de zware titelletter, de rode ondergrond van de linkerpagina en de forse full-pagefoto rechts

DIES SEITS DER HUNGER LINE

Hier steht ein Textblock, der die typografische Gestaltung des Titels und die Balance zwischen Text und Bild demonstriert.

mis te verstaan. Ook bij lieden van goede wil komt er nog zo'n zware taak bij; het weten wat er achter steekt en het leren waarderen en achten van die achtergronden.

Hoor de hartekreet van een in Duitsland studerende Indiase: 'Probeer ons toch te begrijpen en maak u toch ten minste enige kennis eigen. Het is zo deprimerend en te bemerken hoe u steeds cultuur en beschaving verwisselt en ons voor een volk van yoga's en bedelaars houdt.'

Maar ook het voorbehoud klinkt steeds door: '... maar ik moet u nog zeggen dat het om een *kleurling* gaat!' (bijvoorbeeld bij huisvesting).

Merkt u het eveneens op, dat het ook in onze pers nog steeds nodig lijkt om te spreken van een negerzangeres in plaats van een Amerikaanse zangeres? Merkt u ook op, dat bij de vrijmaking van de gekleurde volkeren het grote contrast opvalt tussen het eigen bezit aan - veelal door ons primitief genoemde - overgeleverde cultuur en opgedrongen westerse beschavingsverschijnselen? Daar staan we dan te kijk op de prachtige foto van Robert Lebeck met de indringende tekst van Hellmut Holthaus: 'Wanneer de gang van de wereld-geschiedenis de stap-voor-stap methode uitsluit, bestaat het gevaar dat het een ontwikkeling tot het narren-dom wordt.'

In West-Duitsland studeren 23 000 buitenlandse studenten, waaronder zeer veel kleurlingen. Men krijgt een uitstekend beeld van de moeilijkheden die zich bij de ontmoeting der rassen voordoen uit de antwoorden op vijftien vragen, die aan zes vertegenwoordigers der 'ontwikkelingsgebieden' werden gesteld. En steeds weer krijgen we het gevoel, dat het door ons als vanzelfsprekend wordt aanvaard dat zij zich naar *ons* moeten richten en dat zij ons dus niets te bieden hebben. Terecht begint het blad met een artikel 'De Europese hoog-moed'.

De typografische verzorging van dit in diepdruk in zwart en enkele wisselende kleuren door de Bonifacius-Druckerei in Paderborn gedrukte blad is bewonderenswaardig. Misschien lijkt de inhoud zó fascinerend te werken, dat ik de vormgeving - waar het in deze rubriek om gaat - zou vergeten, maar dit blad maakt het besef van de mogelijkheden van de drukpers des te levendiger. Zo'n blad, in deze uitvoering, sterkt ons in de overtuiging dat er gelukkig naast de vele produkten die we in onze samenleving gaarne zouden missen zo'n (hopelijk) zegenrijke prestatie kan bestaan.

Als uitgevers worden genocmd het Jugendhaus Düsseldorf en het Christophorus-Verlag Herder. Een katholieke uitgave dus, maar één die ver uitgaat boven welke vorm ook van praten voor eigen parochie. Het is een diepmenselijk getuigenis van bereidheid tot samenwerking en samenleving, een eerlijk naast elkaar stellen van de problemen.

Er is in de opzet van dit blad nog veel meer dat ons boeit. Het doet ons gevoelen hoezeer we, ondanks onze welwillendheid, nog afstaan van de wereld-broederschap, maar ook hoe in de jeugd de kiemen daartoe gereed liggen om tot rijping te komen. En als ik 'we' zeg, bedoel ik daarmee dat wij ook in Nederland voor dezelfde problemen staan, zonder echter vooralsnog een of meer positieve (kiosk)tijdschriften voor de jeugd.

Ter gelegenheid van het 45-jarig bestaan van de Amsterdamse Grafische School in 1963 werd een aantal artikelen uit het Technisch tijdschrift Tété gebundeld. Het zetwerk werd op de Monotype vervaardigd in de Times letter, de cliché's werden welwillend beschikbaar gesteld door Tété, het papier is Printopaak van Van Gelder Zonen, het druk- en bindwerk werd door leerlingen uitgevoerd, de foto op het stofomslag is van de leerling L. v. d. Meij, het cliché werd door leerlingen vervaardigd. Het geheel werd onder leiding van de leraren uitgevoerd in het voorjaar van 1963.